

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — udeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 128 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III
Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

SCOUVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v alikah“

Ob padli žrtvi

Oni, ki so uprizorili politično potovanje Petra Živkovića po Sloveniji, so lahko zadovoljni. Ne njim ne njihovim nasprotnikom ni treba več ugrizati, ali je imelo gostovanje predsednika Jugoslovenske nacionalne stranke kakšen uspeh ali ne, ali je rodilo pozitivne ali negativne sadove. Rezultat imamo sedaj v najotipljivejši in najpretneljejši obliki pred seboj: truplo akademika Rudolfa Dolinarja, ki je bil ob priliki političnega nastopa gospoda Živkovića v Mariboru, Konjicah in Celju v spopadu med njegovimi pristaši in nasprotniki, ki so bili od prvih na cesti blizu Prihove iznenada iz zasede napadeni, od znanega člana bivše Orjune zaboden v hrbet in je moral turneje predsednika JNS plačati s svojim mladim življenjem. Splošen vtis, ki ga je ta strašni dogodek napravil na vso našo javnost, pove več nego vsi komentariji in vse sodbe o politični borbi, ki jo je gospod Peter Živković kot vodja JNS opozicije otvoril v naši miroljubni slovenski deželi, da, kakor je v Ljubljani izjavil, obrabi, popolnoma uredi in ojači drago nam domovino Jugoslavijo — pove vse: namreč, da se je obnovilo s to politično overturo tisti terorizem, tisto neznozo politično stanje in razpoloženje, ki spremlja in je rezultat vsakega političnega delovanja skupine, ki je danes zbrana okoli gospoda Petra Živkovića.

Prestrašeno in ogorčeno se ne sprašuje samo Slovenija, ampak vsa država: ali se bomo zopet klali, ali naj se iznova začenjajo nasilja, ali naj se zopet, kakor v minulih časih, o katerih smo bili prepričani, da se nikoli več ne povrnejo, začenjajo naša temeljna notranja vprašanja reševati s krvjo, da se obrabi, uredi in ojači draga nam domovina Jugoslavija? Mar je to ona »demokracija, duh medsebojnega poštenega razpravljanja in predpostavljajanja skupnih državnih interesov nad pohlepi in strastmi posameznikov in posameznih strank in skupin, o katerem je govoril na shodu v Kazini gospod Peter Živković? Nel, tudi vsak pošten nasprotnik sedanjega režima bo priznal, da se na ta način, ki je zopet v času mirnega in težavnega konstruktivnega dela na vseh poljih razburkal vse strasti, razpihnil vsa stara nasprotja in navskrila v ogenj sovraštva in skuša vrniti dobo, v kateri je nasilje vladalo nad zakonom in politično svobodo, naša država ne bo ohranjala, uredila in okrepila, ampak le razdvajala in rušila. Kaj poretče svet o naši Jugoslaviji, če zopet bere, kako so se začeli teroristični akti in kako se zopet ustvarja politično razpoloženje, ki mora vesti v najgloblji državljanski razdor, če se tako početje ne ustavi? Mar se bodo naši notranji problemi, ki bi jih mogla svoje odgovornosti za državo zavedajoča se opozicija razčistiti v duhu poštene kritike, razjasnjevanja in harmonizacije nasprotujočih si stališč, rešili s krvavimi razpravami in terorjem, ki je že enkrat grozil naši državi z razpadom in naš ugled potisnil pod ničlo? Ali naj bodoži in kroglice odločijo nasprotje med centralističnim in unitarističnim pojmovanjem in med nazorom, da smo trije enakopravni narodi naše državne enote — ali pa naj soglasje med obema nasprotjema ustvari demokratična vladavina, ki nas edina more zbližati v poštenu in dostojni politični tekmi za skupni blagor celote? Ali naj nas naše politične strasti, stopnjevanje do skrajnosti tik do meje državljanske vojne, zaslepijo do žalostnega konca, ali pa naj nas žalostne posledice takega fanatizma, ki smo jih izkušali v vseh njihovih razrušilnih učinkih, vendar enkrat izmodrijo, da tako ne gre naprej, če počemo zaigrati svoje, s tolikimi težkimi borbami dosežene skupnosti?

Prireditelji turneje gospoda Petra Živkovića so lahko vedeli, preden so se odločili za tako demonstrativno akcijo, kakšno reakcijo bodo s tem izzvali v slovenskem ljudstvu. Pod sedanjo vlado imamo toliko politične svobode, da more tudi opozicija svobodno nastopati s svojim programom pri reševanju naših političnih in gospodarskih vprašanj, če ima s tem namen, da pozitivno pomaga s stvarno kritiko in poštenim razpoloženjem za tako delo. Toda ves način, kako se je ta akcija uprizorila, je bila jasn dokaz, da naši najmanjši in v ljudstvu najmanj ukoreninjeni politični skupini ni šlo za tako delo, marveč le za demonstracijo, ki naj ustvari razpoloženje in napravi vtis, da se ta skupina pripravlja za »prenos oblasti od sedanjega režima, ki se prizadeva za upostavitve jugoslovenske demokracije, na one, ki so se pokazali za najbolj pripravne opornike minule diktature, ki je zlasti v Sloveniji uvedla strahovladno, zatrla naše politične svoboščine in naše ljudstvo do skrajnosti razdražila s poniževanjem in zatiranjem slovenske narodne samozvesti. Ne more se od našega ljudstva zahtevati, da bi na to dobo, v kateri je bilo kot najhujši protidržavni element po krivici tako ljuto preganjano, pozabilo in da bi pozabilo na prvega in glavnega nositelja te dobe in tega diktatorskega režima. Pa četudi bi bilo na to velikodušno pozabilo, pa ni moglo mirno preko dejstva, kako so politiki, ki so si izvolili za svojega šefa Petra Živkovića, na minulem zasedanju parlamenta zopet udrihali po ljudski stranki, pogrevali svoj slovenstvu sovraženo jugoslovenski unitarizem in kako se je slovenski del JNS obnašal ob priliki dvajsetletnice majске deklaracije, ki ji je hotel odreči njen dejanski globoki pomen za to, da smo postali neodvisen narod in kot tak po svoji svobodni volji in odločitvi ustvarili s Srbi in Hrvati skupno državo, v kateri naj bi v višji politični in kulturni skupnosti ostali enakopraven narod. Da se je v takem momentu, ko je bilo po krivdi prijateljev gospoda Živkovića ustvarjeno skrajno napeto politično ozračje, privedilo politično potovanje vodje unitarizma v smislu bivše diktature, to ni moglo drugače kvalificirati kakor politično izzivanje, ki je nujno moralo privedi do tega, da je Peter Živković z vsem svojim spremstvom bil sprejet kot ne-ljub in nezaželen gost. Vse, kar je temu sledilo, je bilo le še hujše draženje našega ljudstva in njegovih političnih nazorov in stremstva in na eni strani, na drugi pa čisto naravna reakcija ljudi iz krvi in mesa, ki pa kljub temu, da so bili do skrajnosti razburjeni v

V Rusiji mora priti do eksplozije Anglija in Francija računata s skorajšnjo vojaško diktaturo Stalin se poslavlja od stare garde na okrut način

London, 10. junija. b. Diplomatski uradni krogi z največjim zanimanjem spremljajo dogodke v sovjetski Rusiji. Po informacijah, ki prihajajo v London, bo bržkone proglašena v Rusiji vojaška diktatura. Na čelo vojne diktature pa bosta prišla gg. Stalin in Vorosilov.

Po vestih iz Moskve se nadaljujejo aretacije po vsej sovjetski Rusiji. Uradno se potrjuje, da so tudi Krestinski, bivši poslanik v Berlinu, Karakov, bivši poslanik v Angori, Rosenberg, bivši poslanik v Madridu Jurenjev, eden izmed najposobnejših sovjetskih diplomatov in bivši poslanik v Tokiju, aretirani. Razen tega se sliši vesti o novih številnih aretacijah in deportacijah, kakor tudi o popolni preureditvi vseh sovjetskih ustanov na neposredno povelje Stalina. Varšavski dopisnik »Daily Maila« poroča da je nenadoma izginil maršal Tuhačevski. Ta vest je zelo vznemirila politične in vojaške kroge v Moskvi, ker vse kaže, da se maršal Tuhačevski pred svojim begom sporazumel z nekaterimi višjimi častniki svoje armade, da nadaljujejo borbo s Stalinom do neizprososti.

Angleška vlada pozorno zasleduje vse dogodke ter neprestano prejema poročila od svojih diplomatskih predstavnikov v Moskvi ter od svojih konzulov v posameznih pokrajinah. Splošno vlada vtis, da sedaj ne gre v Rusiji nič več za navadno borbo proti trockistom, ki sami sebe smatrajo za prave komuniste, temveč gre bolj za priprave za neko daljnosežno delo, na čelu katere je Stalin, ki pa se lahko obrne končno tudi proti njemu, če bodo njegovi prijatelji zavzeli drugačno stališče. Rusija je danes v takšnem vrvenju, da mora priti do eksplozije in to ne bo dolgo trajalo.

»Morning Post« poroča, da je Rusija pred vojno diktaturo.

Knez-namestnik zopet na Brdu

Belgrad, 10. junija. AA. Snoči ob 9.20 je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle odpotoval v Kranj. Pri posložitvi na topčiderski železniški postaji so bili navzoči predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec in dvorno osebje.

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavel in kr. vlada na Topčiderskem kolodvoru

svojih čustvih, niso prekorajčili meja demonstracij, kakor so običajne — nasprotniki so za časa, ko so bili na oblasti in imeli organizirane napadalne oddelke, vse drugače s pestjo in orožjem po glavah našega ljudstva demonstrirali svoj politični program! In sedaj je zopet padla žrtev mladega slovenskega življenja kot masčevanje, da predsednik JNS ni bil sprejet v Sloveniji s cvetjem kot bodoči »pater patriae«, ampak kot motilec mirnega in plodovitega dela na naši politični in gospodarski konsolidaciji!

To so dejstva, ki z železno logiko dokazujejo, kdo nosi moralno krivdo za tak tragičen konec Živkovićeve turneje. Dokazujejo tudi, kakšne metode bi se zopet povrnilo v Slovenijo in v državo, če bi se avtorji tega žalostnega političnega gostovanja vrnili na oblast. Čigar politični nastop v takem usodnem času, kakor je današnji, ko mora država biti naznotraj mirna in ustvarjajočem redu in državljanskem soglasju vsaj v bistvenih zadevah, nazunaj pa granitno močna, izziva toliko razburkanje strasti, ki težijo izven vseh mej in vedejo do političnih zločinov, ta je dokazal, da ni sposoben igrati kakšno politično vlogo ne v opoziciji ne v vladi, za katero s toliko ambicijo hlepi. Če bo gospod Peter Živković to sam uvidel, bo vsaj nekoliko popravljena ogromna škoda, ki jo je prizadajalo našemu dosedanjemu mirnemu političnemu razvoju njegovo nesrečno politično gostovanje, ki je po skoraj neizogibnih posledicah ustvarjalo politične napetosti zahtevalo dragoceno življenje mladega slovenskega človeka.

V primeru proglašitve vojne diktature bo tudi sovjetska zunanja politika postavljena na popolnoma druge temelje, kar bo imelo ogromen vpliv na nadaljne dogodke v Evropi. Rusija v tem primeru ne bo nič več računala o nekem megletem načrtu o svetovni revoluciji z njo na čelu, temveč bo zadovoljna s tem, da izkoristi sedanje dogodke v Evropi, od katerih namerava za se pridobiti največje koristi.

»Daily Herald« trdi, da so vesti sovjetske Rusije tako protislovne, da se jim komaj lahko verjame. List je mnenja, da se razmere v Rusiji počasi urejajo, in da ne more biti nič več govora o popolnem komunizmu. Znaki se kažejo že sedaj. Tudi v francoskem generalnem štabu pričakujejo proglašitve diktature v sovjetski Rusiji ter se že pripravljajo na eventualna iznenađenja. Slišne ukrepe pripravlja tudi Anglija. Po najnovejših vesteh britanskih opazovalcev je sedanji sistem v Rusiji v razsulu. Stari komunisti, ki so bili na uglednih mestih in niso mogli ničesar doseči za delavski stan, padajo po vrsti

drug za drugim, ker Stalin tako hoče. Njim je dokazano, da so bili največji korupcionisti ne samo v Rusiji, temveč tudi največji korupcionisti in koristolovci na svetu. Razen tega se vojaški krogi zavedajo, da je Rusija postala pravi pekel, dokaz temu pa je, da ni dneva, ko bi ne bilo aretiranih 100 in tudi 1000 oseb, da ne govorimo o preganjanjih in usmrčitvah. Brez dvoma je sovjetski režim eden najbolj koruptivnih režimov, ki je sploh kdaj obstojal na svetu. Tega se vojaški krogi dobro zavedajo in hočejo vso stvar spretno in naglo likvidirati. Za Stalina trdijo, da je dejal, da je nova sovjetska ustava najbolj demokratska na svetu, toda ta ustava je doslej zahtevala toliko žrtve, kot jih še nikoli v nobeni državi ni bilo. Stalin se poslavlja od stare garde na krut način, ostal je takorekoč sam. Veliko vprašanje je, če bo Stalin sposoben, da v novi dobi igra tudi vlogo novega človeka, kajti od tega bo odvisno vse, njegova usoda, pa tudi usoda sovjetske Rusije.

Nadaljevanje na 2. strani

Sv. oče o preganjanju katoličanov v Nemčiji

„Težka ura, tako težka, da moram glasno tožiti“

Castel Gandolfo, 10. junija. b. Sv. oče je včeraj sprejel večje število romarjev, med njimi posebno mnogo oseb, ki so prišle iz Bavarskega in Monakovega. V skupini je bilo tudi večje število avstrijskih železniških uradnikov iz Linza in Dunaja. Po uvodnih besedah se je sv. oče obrnil na romarje, ki so prišli iz Linza in Dunaja in jim v nemščini tole povedal:

»Zelo sem vesel, da lahko pozdravim toliko sinov iz teh škofij in jih obenem blagoslovim s tistimi, na katere trenutno mislim in ki so jim najbolj pri sreju. Romarjem iz Nemčije mora papež Pij XI. poudariti, da ta ura ni samo težka, ampak reči moramo, da je ta ura tako težka, da ni dovolj samo jokati, ampak da moramo celo glasno tožiti.«

»Vendar pa mi je v veliko uteho, da lahko obenem z drugimi romarji tolažim kot oče tako težko prizadete otroke. Sv. oče je storil vse, kar je bilo mogoče in bo tudi zmeraj storil tisto, kar je mogoče, pa naj reče kdo kar hoče, samo zato, da bi jim olajšal težko trpljenje.«

Sv. oče je nato nadaljeval: »Eno pa ostane zmeraj enako, to je tisto, kar ne pozna nobenih meja med zvestimi sinovi v Nemčiji, ki naj molijo za nadpastirje in duhovnike. Bog ve za svojo uro in ve za svojo pot, tudi mi moramo spoznati svojo uro, da

ne bo šla mimo nas, ko pride. Pota, ki jih hodimo in po katerih Vas vodijo Vaši škofje, so božja pota, so tista pota, ki so nam jih utrljili Vaši očeti, ki so verovali. Samo ta pota Vas lahko pripeljejo v srečo.«

Nato so vsi romarji zapeli pesem »Tebe Boga hvalimo«, ki jo je sveti oče pozorno poslušal.

Berlin, 10. junija. b. V zadnjih dneh je prišlo po raznih nemških mestih, zlasti pa v Kölnu do manjših manifestacij katoliškega duhovništva zaradi preganjanja katoliške Cerkve. Verniki so se zbirali v cerkvah in pred njimi in zahtevali, naj se javnost obvesti o vseh dogodkih v zvezi s katoliško Cerkvijo in katoliško duhovščino, zlasti pa da se da eni in drugi stranki možnost in pravico javne obrambe.

Dalje so bili vsi evangelijski teologi na berlinskem vseučilišču pozvani, da prekinijo svoje zveze z evangelijsko cerkvijo in da se priključijo državni cerkvi, ker bodo drugače z univerze odstranjeni. Vlada opravičuje to naredbo s tem, da ne more vzgajati sovražnikov države in narodnih izdajalcev. Vlada je dalje storila ostre ukrepe proti evangelijski cerkvi in je tekom zadnjih dni pustila aretirati tudi 11 evangelijskih duhovnikov, med njimi pastora Niemöllerja. Policijske oblasti pa so ga izpustile, ko je bil zasilan.

Hodža - Stojadinović - Tatarescu 15. junija v Turnu Severinu

Praga, 10. junija. c. Danes so objavili podrobnosti o potovanju češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Hodže v Romunijo. Dr. Hodža bo prišel v Bukarešto najbrž dne 15. junija. Sprejel ga bo Kralj Karol II., nato pa se bo ves dan posvetoval z romunskim ministrskim predsednikom Tatarescom in zunanjim ministrom Antonescom. Ti razgovori bodo trajali najmanj dva dni. Nato se bo Hodža s Tatarescom in Antonescom odpeljal v Turn Severin, odkoder se bodo čez Donavo podali na jugoslovansko ozemlje, kjer jih bo že čakal jugoslovanski ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović. Vsi skupaj se bodo nato vkrcali na vožnjo po Donavi proti železnim vratom. Dr. Hodža se bo vrnil z romunskega ozemlja nazaj v Prago. Posveti bodo mogoče trajali skoraj cel teden.

Neurath v Soliji

Solija, 10. junija. AA. Nocoj ob 16.30 sta predsednik bolgarske vlade Georgij Kjoszevanov in nemški zunanji minister baron v. Neurath po razgovorih, ki sta jih imela v zunanjem ministertvu,

sprejela poročevalce bolgarskih in tujih listov in jim sporočila tale uradni komunikate:

9. junija t. l. se je pripeljal v Solijo v. Neurath, na večdnevni obisk pri bolgarski vladi. Bolgarski kralj je 10. t. m. sprejel g. v. Neuratha v avdienci. Med nemškim državnikom in predsednikom bolgarske vlade in zunanjim ministrom Georgiom Kjoszevanovom se je vršilo več razgovorov. Prijateljski in iskreni značaj teh razgovorov je bil v skladu s pristranskimi zvezami, ki so postale dolgoletna tradicija med obema državama. Velik del teh razgovorov se je nanašal na zunanje politična vprašanja, ki igrajo kakšno vlogo za evropski mir sploh, še posebej pa za obe državi. V vseh teh vprašanjih se je ugotovilo popolno skladje misli in so na obeh straneh izrekli živo željo, da se razširijo prijateljske zveze in se okrepe v korist obeh narodov. Že obstoječe sodelovanje na področju gospodarstva in kulture je treba po splošno izraženi želji razširiti in utrditi tudi v bodoče. Obisk nemškega zunanjega ministra v Soliji je živ izraz ne samo prijateljskih zvez med Nemčijo in Bolgarijo, temveč tudi nov in dragocen prispevek za pomiritev narodov in splošnega mira.

„Südmarka“ obdolžena veleizdaje Športni tečaji, ki so bili agilacijska središča hillerjevcev

Dunaj, 10. junija. TG. Zvezna policija je odkrila, da je ponemčevalno šolsko društvo »Südmarka« (ki je zglasno znano predvsem v jezikovno mešanih krajih kot ponemčevalnica slovenskih narodov in ki je doslej uživala vse simpatije in vso denarno podporo vlade in podrejenih oblasti op. ured.), prav za prav le krinka za protipostavne kljukaste organizacije. »Südmarka« je predvsem prodrla v kroge srednješolskega dijaštva in tam žela velike uspehe. Policija je dobila v roke vse podroben material o hillerjevskem delovanju tega združenja in je na tej podlagi bila samo na Dunaju izključenih iz srednjih šol 130 dijakov. Dijaki so se udeleževali »športnega tečaja«, ki ga je »Südmarka« organizirala, dejansko pa je bila to hillerjevska to-

la, kjer so se dijaki udeleževali za razžirjanje narodnega socializma. Voditelji teh tečajev, ki jih je baje precej po vsej Avstriji, so bili aretirani in bodo postavljeni pred sodišče za zaščito države. (Tega sklepa se je treba radevati. Samo vprašanje je, če bodo tudi na Koroškem »Südmarkovci«, ki ponemčujejo in pohillerjevo slovensko mladino, tudi deležni istega postopka in to delovanje »Südmarke« enkrat za vselej onemogočeno. Op. ured.). Knez namestnik zopet na Bledu

Dunajska vremenska napoved: Vroče poletno lepo vreme.

Zagrebska vremenska napoved: Po večini jasno in vroče z lokalnimi nevihtami.

Pogreb rajnega Rudolfa Dolinarja

Red pri pogrebnem sprevodu

Pogreb nepozabnega slovenskega fanta Dolinarja Rudolfa ob — kakor je bilo že objavljeno — v soboto ob 9 dopoldne izpred Akademskega doma na Miklošičevi cesti. Sprevod v stolnico se bo razvrstil po naslednjem redu: 1. Križ. 2. Akademski mladina. 3. Zastave. 4. Moške in fantje. 5. Oficelni zastopniki akademskih društev. 6. Bogoslovci. 7. duhovščina. 8. Voz s krsto. 9. Starši in sorodniki pokojnika. 10. Zastopniki oblasti in korporacij. 11. Ostalo občinstvo. Zbirališča posameznih skupin bomo objavili v sobotnem »Slovenecu«.

Po sv. maši se bo zopet razvrstil sprevod v istem redu in krenil po Resljevih cesti na pokopališče k Sv. Križu. V vsem se ravnajte po navodilih rediteljev.

Vso organizacijo žalnih slovesnosti vodi poseben Narodni odbor, kateremu naj se prijavijo govorniki, ki nameravajo govoriti ob tej žalostni priliki. Istemu odboru naj se naznanijo tudi venci, da jim določijo mesto v sprevodu.

Trgovcem in obrtnikom

Vse trgovce in obrtnike, kakor tudi ostala poslovna podjetja, ki imajo svoje delavnice in poslovne prostore ob ulicah, po katerih se bo v soboto dopoldne razvijal pogrebni sprevod — Dalmatinova ulica, Tyrševa cesta, Selenburgova ulica, Kongresni trg, Wolfova ulica, Marijin trg, Stritarjeva ulica Pred škofijo — prosimo, da za čas pogreba zapre te prostore in islošče.

Narodni odbor
za pripravo pogreba.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stalin hoče v Evropi zažgati požar da bi se izmotal iz svojega kaosa

Pariz, 10. junija. b. »Matine« poroča v zvezi z dogodki v Rusiji, da hoče Moskva zažgati v Evropi požar, da bi odvrnila od sebe pozornost, ker pričakuje velikih dogodkov. Moskva bi želela vojnov Evropi, da bi se izmotala iz težkega položaja, v katerega je zabredla zaradi brezglavega izvajanja komunističnih nauk. Rusija se hoče razbremeniti s vojno v Evropi, v kateri bi ona samo opazovala ter izkoristila v svoje namene vsak trenutek, da premosti notranje težave. V dokaz temu navaja list znani Dimitrov apel levicarjem Francije, Anglije, Nizozemske in Belgije, naj s vsemi silami pomagajo levicarjem v Španiji. Kominternu ima sredstva, da načene levicarske omenjenih držav, da stopijo v borbo za njo. Levicariji Francije, Anglije, Belgije in Nizozemske bi morali preliti kri za Moskvu v Španiji in omogočiti, da pride do splošne vojne v Evropi. Ruska vlada ne more po trditvah »Matine« nicesar več pričakovati ter jo bodo zadušile notranje razmere ter zaradi tega zahteva, da delavske množice zapadne Evrope pokleknejo izza strelskih pušk.

Moskva, 10. junija. c. V Moskvi vlada velika negotovost, zakaj vse te velike spremembe v najvišjih sovjetskih vojaških krogih in zakaj se že ves čas vrši čiščenje v najvišji sovjetski upravi. Krona vseh dogodkov je še zmeraj v samomoru Gamarnika in v aretaciji Tuhačevskega, ki je nikdo več ne zanika. Maršal Tuhačevski je kratko in malo izginil.

Reuterjev dopisnik se v svojem poročilu v London sam še vprašuje, zakaj je prišlo do vsega tega. Posebno je presenečen, da je bil odstavljen poveljnik v Moskvi Jarik, dasi je bil imenovan šele pred enim mesecem.

Dopisnik poroča, da bo prav gotovo prišlo do nečesa pomembnega v Moskvi in sicer čez nekaj dni. Toda dopisnik pravi, da je Stalin še trden in da uganja vse te stvari pred Evropo in drugim civiliziranim svetom samo zato, da jo lahko vara. Sedaj je že gotovo, da je tudi to zadnja bitka Stalin dobil in sicer samo na račun svoje azijske pretkanosti in spretnega intriganstva, ki se ne ustraši pred ničemer in se celo trudi, da bi bila v vseh trenutkih in taktičnih potezih čimbolj cinčna.

Stalin je rabil vso to moskovsko komedijo iz dveh razlogov: preizkušiti je hotel generale in maršale, kako jim kaj diši miselnostjo o vojaški diktaturi, oziroma o direktoriji. V ta namen se je sam dal imenovati v ustanovah kot član sovetstva, ki naj poleg Vorosilova in poprej Jagode, sedaj pa Ježova zavladava vsej Rusiji na neki nacionalni podlagi. Stalin seveda ni mislil resno, ampak je samo gledal, kateri maršal ali general bo dobil najdaljše zobe. Tistemu se bo nato vsedel za vrat in ostal gospodar položaja za drugo kombinacijo, ki se vsiljuje.

Te dni mora namreč v Rusiji začeti režim, ki sloni na novi Stalinovi ustavi. Z vsemi revolucionarnimi ustavami pa je križ, namreč v tem pogledu, da se vse razvijajo po nekam čudnem kopitu, ki se je v zgodovini zožilo na tisto čudno pravilo, češ da revolucija prej ali slej požre svoje lastne otroke. Predno je torej stopila v veljavo ustava, je Stalin že obračunal z vsemi tistimi, ki mislijo, da so godni zato, da s Stalinom samim stopijo v direktoriji. Ta moskovska komedija bi naj — sicer zelo krvava, kakor je krvavo vse v Moskvi — pokazala, da je v nekaj mesecih, to je od marca Stalin že srečno izčrpal tisto zgodovinsko nujnost, češ da v vsaki revoluciji prinaša ustava direktoriji in nato vojaško diktaturo.

Stalin pa vendarle nadaljuje čisto osebno svojo politiko in svojo pot. Še zmeraj gre na desno. Upošteval je kozake in jim vrnil vse stare pravice, poklical je iz tujine največje ruske pisatelja iz carskih časov Krupina in na čelo vojske postavlja bivše carske častnike. Novo ustavo bodo torej zopet izvajali tisti ljudje, ki jih bo Stalin imenoval in nanje zli svoj gnev, ko se bo pokazalo, da tudi ta »ustava« šepa in da je tudi najbrž le potegavščina, ki je je zmožen s svojo azijsko taktiko samo Stalin.

Vojvoda Windsorski 3 mesece na gradu Cače na Koroškem

Dunaj, 10. junija. AA. DNB. Vojvoda in vojvodinja Windsorska sta sprejela v gradu v Cače (Wasserleoburgu) angleške in ameriške novinarje in jim izjavila, da ostaneta v tem gradu tri mesece. Zaenkrat ne pričakuje nobenih gostov iz Velike Britanije. Prav tako jima ni znano, da jih namerava obiskati kenteki vojvoda.

„Samouprava“ o Živkovičevem polomu v Sloveniji

Belgrad, 10. jun. m. Z Živkovičem, ki je vzbudil precej pozornosti zaradi popolnega poloma na svojem potovanju po Sloveniji, se spet bavi današnja »Samouprava« ter mu v članku »Na odprtem odru« posveča naslednje vrstice:

»Nemci, ki so najdel prišli v drameki umetnosti, imajo nekoliko izrazov za tremo, ki jo vsak igralec začetnik zažuti na odprtem odru, ko prvič stopi pred občinstvo, in v kolikor je začetnik starejši, v toliko je trema večja in uspeh manjši. V Kotzebuejevi enodejanski šepetalec Oskar pravi: »Raje bi prebil vse življenje v svoji hišici, kakor pet minut igral glavno vlogo.«

Če bi bil g. Pera Živkovič poznal Kotzebueja ali če bi mu bila vsaj znana najnovejša gledališka umetnost, ne bi nikdar iz režiserja in šepetalec postal igralec. Skozi tri desetletja je bil samo za kulismi ali režiser ali šepetalec, takoj pa, ko je odšel v pokoj, se je v njem vzbudila želja, da bi nastopil pred občinstvom. In zgodilo se je to, kar se je moglo pričakovati in kar se vobče dogaja: od dobrega režiserja in suflerja je postal slab igralec, čeprav je za svoj začetek izbral zelo poljuden in igran komad.

Nastop Živkoviča pa ni obogatil našega političnega življenja in tudi ni koristil Živkoviču samemu. Nasprotno, Živkovič je postal predmet napada in, kar je še hušje, posmeha. Čudno je, da je g. Živkovič, ki je v preteklosti imel mnogo

Rožman prvi

Kolesarske tekme Belgrad-Sofija

Sofija, 10. jun. b. Za kolesarsko tekmo Belgrad-Sofija je vladalo v Sofiji veliko zanimanje. Vse sofijske ulice, po katerih so morali privoziti dirkači, so bile nabito polne, tako da se je zbralo na sofijskih ulicah okrog 50.000 gledalcev. Zadnja etapa Niš-Sofija je prinesla lepo zmago slovenskemu kolesarskemu športu. Slovenec Rožman je potrdil visoki sloves slovenskega kolesarskega športa, ki slavi letos 50 letnico obstoja, in privozil kljub močni konkurenci prvi na cilj na igrišču »Junak«. Borba za prvo mesto je dosegla vrhunec malo pred ciljem. Na stadionu »Junak« so prvi privozili trije Bolgari in občinstvo je bilo prepričano, da bodo Bolgari odnesli zmago. Občinstvo jih je burno bodrilo, toda naši so v slajnem koncu prešli obvezne kroge in prevzeli vodstvo. V spremstvu Prosineka in Gartnerja je prvi privozil skozi cilj Rožman v času 6 ur 20 minut 22 sekund, 2. Prosinek 6 ur 20 minut 22 sekund 1/2 sekunde, 3. Mikolo, 4. Nenov, 5. Konstantinov, 6. Gartner, 13. Brjatič, 14. Princelj.

Zadnji etapo je dobil Slovenec Rožman, medtem ko je v splošnem plasmanu po ekipah prva zmagala bolgarska skupina v času 65 ur 51 minut 18 sekund ter si s tem priborila srebrni pokal našega ministra za telesno vzgojo dr. Rogiča. Na drugem mestu je jugoslovanska ekipa v času 65 ur 56 minut 44 sekund in 1/2 sekunde.

Nemčija in Italija se vrneta v odbor za nadzorovanje Španije

London, 10. junija. AA. (Reuter) Nemčija, Italija in Francija so zdaj pristale na britanski predlog o postopku, da se doseže sporazum glede potrebnih poročev za zaščito vojnih ladij, ki opravljajo nadzorstvo v španskih vodah. Konferenca bo v zunanem uradu po vsej priliki že danes ali jutri med Edenom in francoskim, italijanskim in nemškim poslanikom. Na konferenci bodo razpravljali o končnem besedilu predloga, ki ga dobila obe španski stranki. Postopek, sprejet v skladu s poročstvi varnosti, ki naj omogočijo vrnitev Nemčije in Italije v odbor za nevmešavanje, bo tale:

1. Eden, francoski, nemški in italijanski poslanik bodo na posebnem sestanku sestavili besedilo sporazuma, v katerem bo poziv valencijski in salamanški vladi, da se uvede področje varnosti in spoštovanja, in posvetovanje med štirimi državami, ki vrše nadzorstvo, če bi prišlo do kakšnih incidentov na morju.

2. Po britanski vladi se pošlje ta apel valencijski in salamanški vladi.

3. Sestanek odbora za nevmešavanje v Londonu, ko prispeta odgovora obeh španskih strank. Odbor bo sprejel sporazum, sklenjen med štirimi velesilami, in če ne pride do kakšne nove težkoče, se bosta Nemčija in Italija vrnila s svojimi zastopniki v odbor.

realnega smisla za zaščito svojih interesov, ni občutil, da v politiki zanj ni mesta. Živkovič je eden redkih Jugoslovancev, ki so pred osmimi leti imeli to čast, da pod ugodnimi pogoji brez konkurence pokažejo, kaj znajo in kaj veljajo. Po svoji ali tuji krivdi — to za narod niti ni važno — je odpovedal in od njegove vlade so ostali samo spomini, in priznati je treba, da zelo tožni in slabi. Tudi on je uvidel in priznal, da politika ni zanj. Toda to je bilo samo pretvarjanje. Živkovič je ostal še nadalje aktiven, a na svoj način: za kulisami.

Toda ko so kolese JNS zaškripala, so njegovi prijatelji dognali, da je skrajni čas, da nastopi javno in »s svojim imenom in avtoriteto dvigne moralo«. Priznati pa se mu mora, da je ostal neopazen v našem političnem življenju skozi leto dni. Zanj velja pregovor: Niti ne mrmra, niti ne govori. Samo malo, pa bo popolnoma pozabljen. Toda njegovi politični managerji so ga pripravili za izlet, da se pojavi med ljudmi kot aktiven politik. Za premiero so zbrali vasio v spodnji Srbiji, nato pa so se, kakor nekdanji Čvrgino gledališče, podali na turnejo po državi. Na programu so imeli samo en komad: Mi, mi in samo mi! V glavni vlogi je nastopal g. Živkovič. Zastopaj se je prepičeval, da la vloga ni zanj. Postavili so ga ob steno pred občinstvo. Cital je govore, ki sta jih sestavila gg. Kramer in Banjanin, s monotonim in trdnim glasom, fraze o rodoljubju, jugoslovanstvu itd. Čeprav je jasno, da Pera ni za pred občinstvo, so ga neoprestando vodili na oder.

Naposed je prišla Ljubljana in po takih neuspelih ga bodo menda njegovi managerji pustili na miru. Morda bo Živkovič sam uvidel, da je postal orodje skupine politikov brez volivcev in bo iz tega napravil potrebne sklepe.

Grozna želez. nesreča pri Beljaku

Brzovlak razmesaril devet progovnik delavcev

Pri postaji Gumernu blizu Beljaka se je pripetila huda železniška nesreča, ki je terjala 7 človeških žrtv. Na omenjenem mestu je bilo zaposlenih 11 delavcev pod vodstvom prožnega nadzornika g. Pukovnika s popravljanjem proge. Medtem ko so štirje od njih odšli in je ostalih osem nadaljevalo delo na tiru, je privozil tovorni vlak. Delavci se ne umaknili na sosadni tir in opazovali odhajajoči vlak. V tem trenutku pa je privozil izza ovinka v bližini s polno brzino solnograški brzovlak ravno po tiru, kjer je stala skupina delavcev. Radi ovinka strojevodja ni mogel opaziti skupine, delavci sami pa so radi ropota tovrnega vlaka preslišali drdranje brzovlaka in tako je prihajajoči vlak z največjo hitrostjo zavozil med delavce. Učinek je bil katastrofalen. Na dolžini 150 metrov so ležala ob progi razmesarjena trupla, posamezni deli pa so bili na več krajih odbiti daleč od proge

Srečna občina

Več dobi kot pričakuje Manj izda kot ima namen

Belgrad, 10. junija. AA. Sinoči ob 18. uri je bila po daljšem času redna seja belgrajskega občinskega sveta. Preitali so poročilo o finančnem stanju, ki je na dan 31. maja 1937 naslednje: Od skupnega dovoljenega proračuna v znesku 315 milij. 675.064 Din so pobrali 333.421.938.11 Din, torej za 17.746.874.11 Din več. Dohodkov je bilo torej v odstotkih 105,62, ki pa jih ne kaže smatrati za končne. Če upoštevamo, da so od aprila do avgusta 1935/36 pobrali okrog 18 milijonov in da je letošnje stanje še ugodnejše, potem je verjetno, da se bo proračunsko leto 1936/37 končalo z dohodki v skupnem znesku 340 milijonov Din, torej za 25 milijonov več, kakor določa proračun. V drugem delu poročila so navedeni izdatki in letu 1936/37, in sicer so od dovoljenega proračuna v znesku 315.675.064 Din izdali 309.466.072.73 Din, torej manj za 6.308.991.27 Din.

Belgrad — Ambrosiana 4:1

Belgrad, 10. jun. m. Belgrad: Ambrosiana 4:1 (2:1). Milanska Ambrosiana je danes pred 5000 gledalci doživela hud poraz proti Belgradu. Razigrano moštvo Jugoslavije je po lepi igri v prvem polčasu popolnoma razbilo Italijane, ki so se znašli šele proti koncu drugega polčasa, ko je bilo že prepozno. Italijani so danes proti pričakovanju pokazali zelo ležerno in mrtvo igro, medtem ko je Jugoslavija igrala skozi vso igro veherentno in požrvalno. Če bi imela Jugoslavija malo več sreče v prvem polčasu, bi bil poraz Italijanov lahko še mnogo hušji. Resnici na ljubo moramo priznati, da so imeli Italijani precej smole, ker so meli mnogo možnosti, da popravijo rezultat, niso pa znali ugodnih momentov izkoristiti.

Jugoslovani

pred dunajskim sodiščem

Dunaj, 10. jun. b. Jutri se prične pred tukajšnjim sodiščem razprava proti Borisu Kidriču, Ivanu Mariču, Dragutinu Marišiču, Srdjenu Prieti in Kelemenu Udmolu ter tovarišem, ki jim obtožnica očita zarotniška dejanja v Avstriji.

Belgrajske vesti

Belgrad, 10. junija. AA. Imenovan je za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Rimu Boško Hristić, dosedanji izredni poslanik v Atenah, za kraljevskega poslanika v Bukarešti pa Jovan Dučić, dosedanji poslanik v Rimu.

Belgrad, 10. junija. m. Finančni minister je sprejel predsednika Združenja davčnih uradnikov kraljevine Jugoslavije z predsedniki davčnih poverjenikov iz Belgrada, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Splita, Skoplja in Banjaluke, ki so mu izročili resolucijo, sprejeto na običnem zboru omenjenega združenja v Splitu, v kateri prosijo za ureditev davčnih služb ter za izboljšanje materijalnega stanja.

Popravljamo

V svojem včerajšnjem članku o najnovejši dr. Tumovi knjigi, ki je vzbudil veliko zanimanje v vseh krogih, smo rekli, da je to knjigo v »Sloveniji« priporočil g. dr. Lončar kot ueno knjigo po šolah. Kakor nas ta naš odlični kulturni delavec obvešča, pa je to zmotna, ker tega ni storil on, ki dotičnega članka »Slovenec« ni napisal. To seveda radevolje popravljamo.

Gledališče in koncerti

V mesecu smo, ko se zaključuje šolsko leto in ko stopa na površje vsestransko zanimanje za plodove celoletnega truda in se trudi dejansko ti plodovi razkazujejo z vseh strani. Tako so se pričele vrstiti tudi glasbene produkcije, ki prikazujejo uspehe glasbe učeče se mladine.

Dve produkciji Glasbene Matice

sta dokazali, da se gojenci vsestransko trdno vzgajajo v tej umetniški stroki in da je pač največje zanimanje za violino in klavir, za instrumenta, ki stojita še vedno v središču domačega glasbenega življenja in pomagata ustvarjati v domačem krogu lepa in topla razpoloženja. Vzgojno delo pa je vendar toliko zrelo in bistro, da se vedno ozira tudi še naprej na morebitne prestopne iz domačega glasbenega kroga v javno umetništvo, ter da upošteva take možnosti in jim pripravlja tla, s čemer vrši pravo poslanstvo, tako na polju solističnega, kot na polju skupinskega udejstvovanja.

Produkcija rakovniške podružnice Glasbene Matice

Kot zelo zmiselno in uvidno je treba podčrtati dejstvo, da je vodstvo zavoda na Rakovniku ustanovilo za svoje gojence samostojno glasbeno šolo kot podružnico ljubljanske Glasbene Matice. S tem je dalo svojim gojencem na razpolago zaje-mati pouk glasbene umetnosti pri kar moč dobrem vrelcu, saj si je s tem pridobilo pomembne umetke našega kraja za glasbeno vzgojo svoje mladine. Da pa si je vodstvo tako ugodno oskrbelo glasbeni pouk, pa kaže tudi, da se zelo zrelo zaveda pomena, ki ga ima glasbena umetnost v človeškem življenju, saj prehaja ta umetnost v človeka res najbolj neposredno, zato najboljše in najbolj pre-

tresa njegovo duševnost; seveda lahko v dobrem ali slabem smislu, zato pa postaja toliko bolj važna prvo omenjena pomembnost dobrih vzgojiteljev.

Pouk na zavodu so prevzeli (najsi bo zavestno, ali slučajno, vendar zelo simpatično) člani Ljubljanskega kvarteta in so na tej produkciji s svojimi številnimi gojenci dokazali izredno lepe uspehe. Vse to so redi pričetki, v svojem obsegu se zelo skromni in neobgleni. Toda ti začetki imajo resno umetniško zastavljeno smer in to je glavno. Kajti na taki podlagi je mogoč pravi razvoj v smer resne umetnosti, pa naj že seže ta razvoj kakorkoli daleč, vedno bo dihal iz podajanja pravi umetniški impulz. In to daje delu in šoli priznanje.

Produkcija glasbene šole »Slog«.

Lepo napreduje tudi delo glasbene šole železničarskega društva »Slog«. Tak eklep krepijo produkcije, na katerih nastopajo gojenci s prav različno in tudi z zelo privlačno izvajalsko sposobnostjo. Tako je tudi te dni predstavila svoje znanje klavirske igre vrsta gojencev ge. Irme Vlahnikov, in sicer od malih pričetkov do že bolj zrelih pianistov. V glavnem so gojenci dokazali, da se z umetništvom skrbno seznanjajo, da pa tehnična prožnost njihovih rok še ne more vedno prav slediti notranjim predstavam, kar ustvarja potrebo po večji natančnosti tehnične strani. Sicer pa imajo v svoji vzgojiteljski dobera umetniškega vodnika, ki jih eznanja predvsem s prav različno, starejšo in novejšo in kar je posebej hvalevredno, tudi s slovensko klavirsko literaturo.

Nastop »Prelovčevega pevskega kvinteta«.

Poleg že uveljavljenega »Ljubljanskega vokalnega kvinteta« se je sedaj osnoval še »Prelovčev

kvintet«, ki ga sestavljajo sami mladi pevci, večinoma solisti, ki pa so še sredi študija; to so gg. Gostiša (1. ten.), Drašler (II. ten.), Rakovec (I. bas), Lupša (II. bas), Debelak (II. bas). In ta mladi pevski kvintet je nastopil te dni s samostojnim koncertom, na katerega sporedu je bila vrsta že tolikrat izvedenih starejših moških zborov, ki spadajo v poznano vrsto romantične zbornske literature; nadalje več zbornsko obdelanih narodnih naprevov ter več samosplovov s klavirsko spremljavo.

Neglede na pomisleke, ki se utedejo glede novega kvinteta zbuditi spričo že obstoječega »Ljubljanskega« in neglede na splošne potrebe naše glasbene kulture, ki se že itak tako težko presnavlja iz zbornske romantike v instrumentalno sodobnost, so sposobnosti novega kvinteta vendarle še premajhne, da bi zmogle zadostiti zahtevam, kot jih postavlja koncertni nastop. Pevska skupina še ni zvočno vilita in ne še gotova v svojem podajanju ter se še lovi za izraz. S tem ni rečeno, da je brez vrednot, saj so posamezni glasovi lepi in polni; toda v skupnosti še niso dorasli zahtevam, kot jih predpostavlja koncertno podajanje. Solistični nastopi so bili bolj izdelani in so vsebovali več umetniških sestavin, a vendarle preko vtisa dobre šolske produkcije tudi niso posegli, čeprav se je Gostiša ugodno predstavil s svojim lepim, junaško barvanim tenorjem, čeprav je Lupša ogrel poslušalce s svojo lepo basovsko sočnostjo in se je Rakovec postavil s svojim visoko baritonsko zastavljenim glasom.

Ob tej priliki se je še podkrepil celotni vtis, ki ostaja v človeku spričo letošnje koncertne sezone, da je namreč pri nas estetsko merilo še vedno prenizko in da zato dopušča tako množino koncertov, od katerih pa se le redki povzpno do tiste višine, kjer je mogoče doživeti pravo, veliko umetnost. Naši glasbeni kulturi to vsekakor ni v prid; nujno bo, v prihodnje to merilo še povišati. V. U.

† Akademik Rudolf Dolinar smrtna žrtev političnega sovraštva

Konjice ob krsti akademika Rud. Dolinarja

Celje, 10. junija.

V prelepe Konjice, vse obdane v sveže pomladno cvetje in zelenje, je dahnila temna žalost, ko se je zgrudilo na konjiško zemljo telo akademika Dolinarja. Čim se je razširila v sredi zjutraj turobna vest, da so našli pogrešanega akademika mrtvega, z od trpljenja sploščen obrazom, nabreklih ustnicami, razmesarjenim truplom, v krvavih rokah pa preš slovenske zemlje, se je čutila po ulicah moreča žalost in iz mnogih hiš je zaplapolala črna zastava, obenem pa je divjal po arcih mnogih gnev in srd do onih zločincev, ki so strli in uničili tega idealnega fanta. Ko poročamo o smrti tega človeka, nam je hudo, da moramo poročati o takih ljudeh, ki se še ob tej krsti ne zganijo, katerih tudi ta smrt ni niti najmanjše dvignila iz njihove strašne politične zaslepljenosti in ki stojijo ob tem grobu nemo z zadovoljnim obrazom... Kakor že rečeno, ne visi v vseh hiš zastava, celo z občinske hiše, je ni videti, dasi so razna društva prosila upravo občine, naj jo izobesi in pozove k temu še ostale hišne posestnike. Zastopniku Akademike zveze g. Marijanu Ogrizku je odgovoril član uprave odveta g. dr. Zbrizaj, da je uprava sklenila, da ne bo razobesila zastave.

Soleka mladina in okoliške občine, skozi katere se je pomikal sprevod, so povsod izkazale čast pokojniku, posebno občini Tepanje in Prihova. Tamkajšnja soleka mladina je spremljala z učitelstvom v četrti dopoldne pokojnika iz cerkve v Prihovi do križišča na glavno cesto. Tu se je zahvalil za spremstvo v imenu katoliškega akademikega starešinstva g. upravitelj Bratusta Marij iz Konjice. Častno stražo ob mrtvaškem odru v Prihovi so tvorili člani Prosvetnega društva in učitelstvo iz Prihove in Cadrana. V četrti zjutraj je daroval sv. mašo za pokojnikom in tudi spremljal truplo do Konjice g. župnik Kocjančič iz Prihove. Ovenčan avtomobil s kredo je počasi privozil iz Konjice opoldne ob zvonjenju zvonov.

V Okrajni branilnici v Konjicah, raz katero je zaplapolala črna zastava, so pripravili Konjicani v dvorani katedrali, vse ovenčan z venci, zelenjem in povit v narodno zastavo. V dvorano so nanosila konjiška dekleta nešteto vencev, nageljnov in vrnice. Okrog vhoda sta bili oviti črna in narodna zastava, pred katerim je konjiška duhovščina sprejela truplo. Arhidijakon g. Tovornik je opravil v dvorani molitve za pokojnikom ob navzočnosti g. župnika Kocjančiča, g. župnika Žganka iz sv. Kugunde in domačega g. kaplana Bombeka in številnega občinstva.

Domači odmevi

K Živkovičevemu obisku v Celju

S klavnimi lažmi skuša včerajšnje »Jutro« dati še klavnemu delu bivšega diktatorja Živkoviča medel sijaj. Z naravnost infamno predrznostjo bilje resnici v obraz s poročilom, v katerem pravi, da je demonstracije vodila skupina 50 mladeničev iz Kranjske, med katerimi so bili le trije ali štirje domačini. Ne čudimo se, če hočejo zreducirati gospodje okrog »Jutra« vse zavedne, slovensko čuteče ljudi na nič, saj je to bistvo njihove »nacionalne« politike. Zato smo pričakovali, da bodo skušali ob priliki Živkovičevega neuspelega pohoda na Slovenijo zakriti sramotni efekt s spretnimi lažmi, saj spada to k njihovi morali. Bolj čudno se nam pa zdi, če poročajo na isti strani o istem dogodku različno. V včerajšnji številki beremo namreč na 2. strani: »Malo pred 19. uro je prišlo proti Celjskemu domu kakih 50 mladeničev, ki so se pripeljali že poprej z avtobusi iz Kranjske.« in dalje v priobčenem komunikatu kr. banske uprave v Ljubljani, da je skupino ljubljanskih akademikov, ki številčno odgovarja le prejšnjemu številu, napadlo ob 8. uri zvečer (sic!) blizu Prihove 15 pristašev JNS s revolverji, boksarji, noži in kamenjem, in je bil ob tej priliki od te zločinske tolpe ubit akademik Dolinar. Da gre pri tem za iste »mladeniče« je pač vsakomur poznavelec dogodkov jasno, ker so se edino ti pripeljali s Kranjske z avtobusi, to pa potem, ko so Celjani in okolišani sami »počastili« g. Živkoviča in njegove pristaše na njim neljub, a edino primeren način.

Vemo, da »Jutro« o demonstraciji ne more poročati objektivno sebi v prid in da je prisiljeno posegati po lažeh. Če pa že to dela, naj dela tako, da bo laž vsaj na zunaj logična in verjetna, kajti danes ni več pametnega človeka, ki bi trdil, da je slovenski narod sprejel svojega nekdanjega za-

Prevoz trupla v Ljubljano

Iz Konjice smo prejeli vest, da bodo tam truplo našega dragega Dolinarja Rudolfa pred prevozom v Ljubljano v petek, 11. t. m. ob 9 dopoldne v sprejodu prenesli v cerkev, kjer bo sv. maša zadušnica za blagega rajnega. Ob pol 11 bodo truplo položili na avtofurgon ki ga bo odpeljal v Ljubljano, kamor dospe okrog pol 1 popoldne.

Ob truplu v Ljubljani

V Ljubljani bodo truplo sprejeli tovariši rajnega in ga po blagoslovu na Miklošičevi cesti položili na mrtvaški oder v Akademskem domu. Do pogreba bodo pred mrtvaškim odrom nepretrgano skupne molitve za dušo rajnega. Od 11 zvečer do 6 zjutraj bo dvorana zaprta. Vabimo vse prebivalce slovenske prestolice, da se tem molitvam naše mladine pridružijo in tako izkažejo spoštovanje slovenski žrtvi.

Odbor J. K. A. D. »Zarje« poziva vse svoje članstvo, da se gotovo udeležuje vseh obredov in svečanosti, ki bodo v času, ko bo med nami blagopokojni tovariš Dolinar Rudolf. Za vsakega katoliškega in slovenskega človeka ter posebno še za nas je to sveta dolžnost.

Gg. hišnim posestnikom v Ljubljani

Vse hišne posestnike, javne urade in korporacije prosimo, da spričo veličine žrtve, ki je nedoma padla v dolgoletnem boju za naše svetinje, danes izobesijo črne zastave, ki naj vise, dokler bo truplo v Ljubljani.

Narodni odbor za pripravo pogreba.
(tel. 35-96)

Vsem pevcem iz Ljubljane in okolice

Narodni odbor za organizacijo pogreba akademika-mučenika Dolinarja Rudolfa vabi vse pevce iz Ljubljane in okolice, da se zaradi pogreba udeležijo pevske vaje, ki bo danes, dne 11. junija ob pol 5 popoldne v lokalni pevski družbi »Ljubljana« — Bethovnova ul. 7 (stara gimnazija). — Pridite vsi, da dostojno počastimo spomin mučenika za slovenske svetinje.

Narodni odbor.

Odbor J. K. A. D. »Danice« poziva vse svoje članstvo, da se gotovo udeležuje vseh obredov in svečanosti, ki bodo v času, ko bo med nami blagopokojni tovariš Dolinar Rudolf. Za vsakega katoliškega in slovenskega človeka ter posebno še za nas je to sveta dolžnost.

Izjava Akademike zveze

Akademika zveza, matična organizacija slovenskih katoliških akademikov, izjavlja, da nima nikake zveze s črnoobrobjenim letakom, ki se začne s besedico: »Fašizem...« in je podpisan s lažno oznako »Slovenska akademika mladina«. Iz pietetnih ozirov do našega padlega tovariša se ne čemo spuščati v nadaljno vsebino letaka. Izjavljamo, da letak radi njegove levčarske tendenčne miselnosti, ki hoče žrtve našega slovenskega fanta postaviti v isto vrsto s dvema komunistima iz Belgrada in Zagreba, odločno odklanjamo in obsojamo.

Akademika zveza.

Velik uspeh slov. opere v Trstu

Trst, 10. junija.

Slovenska opera iz Ljubljane slavi svoje zmagovalstvo v Trstu. Čeprav je opera »Prodane neveste«, ki jo je snovil pella v največjem tržaškem gledališču »Politeama Rossetti« v Trstu, češko glasbeno delo, toda raz oder je zvenel slovenski jezik. Kakovost slovenske opere iz Ljubljane in pa njeno prvo gostovanje ja danes v Trstu prvi kulturni dogodek. Sleherni Tržačan govori o Ljubljancih, ki znajo tako krasno peti. V Trst je odpotovala skoraj vsa ljubljanska opera, vsi solisti pevci, statisti in skoraj ves orkester, skupno kakšnih 150. Tržaški Italijani so razumeli, da bo to kulturna manifestacija sosednjega naroda ter so se na to dostojno pripravljali. Tržaško italijansko časopisje je polnilo cele kolone priporočil za ljubljansko opero, hvallilo njene prejšnje uspehe in njeno sedanjo kvaliteto. Tako Italijani v Julijski krajini, kakor slovensko prebivalstvo je hitelo kupovat vstupnice in že nekaj dni pred prvo predstavo je bilo vse gledališče, v katerega gre okoli 5000 ljudi, popolnoma razprodano. Prodani so bili tudi vsi rezervni sedeži in vsa možna stojišča. Bogati Tržačani iz trgovskih krogov so si šli kar v čast, da so mogli obiskati predstavo »Prodane neveste«. Pri vsem tem zmagovalstvu slovenske opere v Trstu nas moli le to, da je slovenska opera šla gostovat v Trst z enim češkim in enim hrvaškim delom, ni pa naštudirala nobenega slovenskega originalnega dela, čeprav nam v današnji dobi tudi originalnih slovenskih oper ne manjka.

Posebno hvaležni so bili gostovanja slovenske opere naši ljudje v Julijski krajini. Vse polno avtobusov je izpod Julijskih Alp, tako od Bovec dalje in izpod Mangarta, iz letre, s Krana in seveda iz vseh večjih trgov in mest, iz Gorice, iz tržaške okolice. Od povsod so prihajali, da vidijo slovenske pevce in slišijo njihov hladki slovenski spev.

Potovanje slovenske opere v Trst je organiziral računski inspektor g. Hočvar, solisti z g. Neffatom na čelu pa so bili že dan prej v Trstu. Dvorana gledališča Politeama se je izkazala kot zelo akustična. Naš orkester in zbor se sijajno uveljavljata v njem.

Snoči ob 9 je bila predstava »Prodane neveste«. Srečni lastniki vstupnic so prihajali. Bili so med njimi v prvi vrsti Slovenci iz Julijske krajine, pa tudi Italijani. Tako so prišli prefekt tržaške provincije g. Rebus, pokrajinski generalni tajnik fašistične stranke Graziosi, zastopnik tržaškega župana Dibin, poveljnik vojaškega zbora general Scali, tržaški policijski poveljnik kvestor Peruzzi, naš generalni konzul Zivotic z gospi in vsemi uradniki konzulata, češki in romunski konzul in predstavniki drugih držav v Trstu.

Predstava, ki je bila podobna pravi slavnosti, se je pričela z godbo. Godbo je zaigrala italijansko himno, himno fašistične stranke in pa jugoslovansko državno himno. Občinstvo je sloje poslušalo vse tri himne; po koncu jugoslovanske himne pa je še posebno navdušeno poslušalo. Še med predstavo so slovenski pevci sprejeli vse polno vencev. Krassen venec je bil poklonjen vsaj operi, drugi venec pa glavni pevki ge. Gjunganec. Prvega so podarili tržaški Čehi, drugega pa tržaški Slovenci.

Ljubek je bil uvod v predstavo »Prodane neveste«. Mala gd. Bobika Strause je pritekla na oder, oblečena v slovensko narodno nošo z otroško pečo na glavi ter se ljubko poklonila pred občinstvom. Občinstvo je izbruhnilo v en sam aplavz navdušenja in odobravanja. To ljubko dekletce je samo s svojim poklončkom in nastopom vzgalo srea tisočih zbranih v največjem tržaškem gledališču. Ponovno navdušenje je nastalo, ko se je pred občinstvom pokazal zbor v slovenskih nošah, enako tudi balet in ko je ljubljanska opera nastopila vsa v najbolj razkošni opreml. Slovincem v Trstu se je dvigal narodni ponos, Italijani pa so bili nadve zadovoljni nad umetniškim užitkom, ki se jim je nudil. Krasne barve izvrstnega zbora, solistično petje, sijajna igra in nadve izvrstni pevski zbor ter posrečen balet, vse to je tržaškemu občinstvu ugajalo, tako da je umevno, kako je bil Trst nad predstavo slovenske opere presenečen, čeprav je bil za nastop slovenske opere pripravljen po dobri reklami.

Janka v »Prodani nevesti« je igral in pel g. Goetiš, naslovno vlogo Marinke ga. Gjunganec, prebrisanca Kecal g. Križaj, Vaška g. Banovec, druge vloge pa ga. Bernot-Golobova in Kogejva, Janko, Kolacio ter drugi. Sijajno se je predvsem odrezal g. Križaj, ki je odpel vlogo Kecal že stopetindvajseti. Ga. Gjunganec je pela tako, da se kar bojimo, da jo bodo Italijani izabili na svoja operna gledališča. Goetiš je bil priceren in iskren in njegov blagi tenor se je uveljavil v trikrat večji dvorani kakor ljubljanska opera še bolj kakor pri nas. Ko je pel g. Banovec svojo groteskno, pa vendar gniljivo vlogo, je bilo vse gledališče tiho, tako da bi vseh 5000 ljudi mogli slišati žepni rožek, če bi komu padel na tla.

Po 25 letih je bilo nocoj prvič, da se je v Trstu predvajala »Prodane neveste«, 19 let pa je od tega, ko so v tem gledališču tržaški Slovenci manifestirali za majniško deklaracijo.

Ljubljancem in primorskim Slovincem so ob tem veličastnem gostovanju slovenske opere v duši tile pesnikove besede: »Slovenska misel, vzpluj, dvigni se do nebes!«

Drevi nastopi ljubljanska opera z Gotovčevim »Ero z onega sveta«

Za kulturno zblizanje med Ljubljani in Trstom je slovenska opera napravila takšno delo, ki ga bo mogla po njegovi vrednosti preceniti šele zgodovina.

Fantovski tabor v Konjicah preložen

Konjice, 10. junija.

Smrt katoliškega akademika Rudolfa Dolinarja, ki je padel v hrbet zaboden od zločinske roke, je povzročila globoko žalost. Zaradi tega je fantovski tabor, določen za nedeljo, dne 13. junija 1937, preložen na poznejši čas.

Strela jo je ubila

Vavta vas, 9. junija.

V torek 8. t. m. je privihrala popoldne okoli pol 3. nad našo dolino silna nevihta. Lilo je tako močno, da je bila kmalu vsaka dolinica polna vode. Med dažjem je padlo tudi nekoliko toče. Huje pa je klestila po hosti južno od Vavta vasi in po vasi Praproče, kjer je na polju naredila veliko škode zlasti žitu. Večja nesreča pa je zadel v vasi Gor. Gradišče pri Toplicah po domače Bartusovo hišo. Mlada gospodinja je sedela pri oknu in šivala. Zabliskalo se je, zahreščalo in dobra žena je bila mrtva. Zapušča 2 otroke in žalostnega moža.

Obrtniki zahtevajo zaščito in razdolžitve

Na redni skupščini Združenja kovinarjev v Ribnici na Dolenjskem je bila soglasno sprejeta resolucija, ki zahteva, da se uredba o likvidaciji kmetskih dolgov razširi tudi na podeželske obrtnike, ker ni prav, da je kmet zaščiten in zanj izvršena razdolžitve, obrtnik pa ne. Vseled tega silno trpi obrtni stan, kajti nepristano se vrše rubežni in prodaje pri obrtnikih, prodajajo se jim domovi in delavnice na javnih dražbah po neprimerno nizkih cenah, njihove družine pa so vržene iz rodne hiše in primorane prijeti za beraško palico. Čl. 2 točka »e« uredb o likvidaciji kmetskih dolgov sicer predvideva zaščito tudi za male obrtnike in trgovce ali s tem se ne mora okoristiti skoro noben obrtnik, če tudi ima zemljišče, ker pavšalirana pridobina daleč presega zemljiški davek. Zato zbrani obrtniki nujno predlagamo in prosimo, naj se tozadevna uredba preuredi tako, da bo te ugodnosti deležen vsak mali podeželski obrtnik, ker bo sicer že itak težko stanje male obrtnike popolnoma upropastilo.

Poštarne razmere v Hotedršci

Hotedršica, 10. junija.

Hotedršica je obmejna občina, v vasi so razni uradi, kakor občina, carinski oddelk, orožniška postaja, župni urad, osnovna šola, dalje vojaštvo obmejne čete razna društva, obrtniki in tri večje trgovine, imamo tudi pogodbeno pošto, nimamo pa že od 28. aprila t. l. poštnega nabiralnika, dasi ravno Hotedršica šteje nad 100 hiš, ne vstevši okoliških vasi. Na vzhodnih vratih k poštnemu uradu je prilepljen mal rjav listič papirja in na njem s svinčnikom napisano, naj se pošta izven uradnih ur izroča v mlekarno, do tu je vse prav, toda kam naj se pošta izroča, ko je mlekarna zaprta, kje naj n. pr. tujec išče mlekarno ali mlekarkega nameščenca, ko je v kraju nepoznan. Skrajni čas je, da se poštna nameščenka potrdi, da nabiralnik pride na svoje prejšnje mesto. Od strani poštno uprave pa bi bilo pričakovati malo več reda v dostavljanju pošte, sicer ne vemo kje tiči vzrok nerednosti, dejstvo pa je le, da je bil časopis, ki je bil poslan iz Maribora dne 12. maja, dostavljen naslovljencu dne 17. maja ob 11. torek časopis, ki je bil potreboval z Dunaja do Maribora k večjem 5 ur, je od Maribora do Hotedršice potreboval cele štiri dni in okrog 18 ur. Karta z Jesenice do Hotedršice je hodila nad 8 dni, ko vendar Jesenice niso daleč saj so v dravski banovini. Po potrebi pa o tem še drugič kaj več.

stvar, vrhovni vodja JNS je odšel iz Slovenije, omadeževan s slovensko krvjo. List pa, kakor je »Jutro«, ki da je kruha in zaslonbe javorskim dektivom in ima na vodilnih mestih v službi organizatorje in izvrševalce političnih, razbojniških napadov, ki se končajo z zverinskimi umori političnih nasprotnikov, tak list si pa vendar ne bo lastil pravice, da bo učil druge ljudi krščanske morale.

Dobro razumemo, da ni »Jutro« hotelo oprati krvi slovenskega fanta, ki lepi na rokah jenesarske elitne udarne čete. Včeraj je kar namiguje, da so tam nekje pri Konjicah menda Živkovičevi nasprotniki nekaj hudega pripravljali, seveda brez dokazov. Še nekaj dni, pa nam bo vodilno glasilo JNS v svojem brezprimernem cinizmu in aroganci, ki ga odkljuje, povedalo, da so orjunci bili z zasede napadeni in pobiti s koli in noži... Kajti v svojem onemoglem srdu do vsega, kar je narodnega in slovenskega, se z obupno krčevitostjo oprijemlje le še laži in vedno znova laži, kot zadnje rešilne bilke, ki misli, da ga bo rešila.

Umetniške komisije

Prosvetni minister je po oblastilih, ki so mu dana v letošnjem finančnem zakonu imenoval komisijo za sestavo uredb o umetniških šolah in uredb o umetniškem svetu. V komisiji so: Dušan Jakšič, načelnik ministristva Veljko Petrovič, šef odseka v ministristvu, Pero Krešič, inspektor ministristva, dr. Nikolaj Konstantinovič, šef odseka v ministristvu, Franja Lhota, rektorja glasbene akademije v Zagrebu, Branka Senoa, upravnega ravnatelja umetniške akademije v Zagrebu, Julij Beteto, ravnatelj državnega konservatorija v Ljubljani, Tomaž Rosandič kipar v Belgradu, Momčilo Ivanovič, upravnik umetniške šole v Belgradu in Kosta Manojlovič, profesor umetniške šole v Belgradu.

Obenem je prosvetni minister imenoval komisijo, ki bo opravljala posle »Umetniškega sveta«, dokler ta ne bo po zgoraj omenjeni uredbi sestavljen. V tej komisiji pa so: Djoka Kovačević, pomočnik ministra, Dušan Jakšič, Veljko Petrovič, dr. Brana Vojinovič, upravnik gledališča v Belgradu,

Jovan Zorko, upravnik glasbene šole v Belgradu, Mihael Vukdragović, upravnik glasbene šole »Stankovič« v Belgradu, Momčilo Zivanovič iz Belgrada, Pero Krešič, Branko Popović vseučiliški profesor v Belgradu, dr. Milijo Milojević, univ. prof., Ljuba Ivanovič, Sreten Stojanović, učitelj srednje obrtne šole v Belgradu, Kosta Manojlovič, Milan Nedeljković, upravnik zasebne šole za umetnost in Momčilo Milosevič, upravnik državne tiskarne v Belgradu.

Iz seznama članov teh dveh komisij vidimo, da jih je precej, ki so v obeh, v komisiji za sestavo uredb o umetniškem svetu in v komisiji, ki bo opravljala tozadevne posle, dokler ta uredba ne bo sestavljena in veljavna. Vidimo pa tudi, da je v obeh skupaj samo en Slovenec — Julij Beteto. Ze večkrat nam je bilo z najmerodajnejših strani dano priznanje, da smo najbolj kulturni narod v Jugoslaviji, zato smo v naši poštenosti mislili, da bomo vsaj v takih izrazito kulturnih vprašanjih imeli več besede.

Izpreobrnjeni unitaristi v zadregi

Mika Trifunovič, ki ves v skrbeh išče politične skupine kateri bi najbolj kazalo pridružiti se, je imel v Loznici neko predavanje, v katerem je dejal, da sicer obsoja režim Pere Živkoviča, tega, kar se mu je preteklo dni v Ljubljani zgodilo, pa ne more odobravati. Takih dnevnih sodnikov, ki nasilje in hegemonijo sicer obsojajo, pa z vsjo previdnostjo samo toliko, da zares ne propade, je veliko. Nekateri bi vsakogar radi vzdržali politično gledališče, kjer se igrajo vsemožeke stranke, v življenju pa ostane vse pri starem.

Verski poglavar muslimanov

Med najresnejše kandidate za vrhovnega poglavarja islamske verske zajednice, Reis-ul-ulema, se v muslimanskih krogih omenjajo Fahim Spaho, Salih Rašić, profesor Mohamed Dizdar, ravnatelj Selim Muftić iz Sarajeva.

Drobne novice

Koledar

Petek, 11. junija: Barnaba, apostol; Jošt, opat.

Novi grobovi

† Duh. svetnik Iv. Jodl

Celje, 10. junija.

V sredo zvečer je mirno v Gospodu zaspal na Hribu sv. Jožefa v Celju g. Jodl Ivan, duhovni svetnik in bivši župnik na Polzeli.

Pokojni gospod svetnik se je rodil 24. avgusta 1867 v St. Lovrencu na Pohorju. V mašnika je bil posvečen l. 1892. Kaplanoval je pri Sv. Antonu na Vranskem, v Vojniku, župnikoval je pri Zg. sv. Kunigundi, St. Andraž pri Velenju in nazadnje na Polzeli. Zaradi slabega zdravja je l. 1935 stopil v pokoj in se preselil v Celje, kjer je preživel pokoj pri svojih sorodnikih.

Pokojni gospod je bil vzoren in izredno delaven duhovnik ter povsod splošno priljubljen, kjer je služboval. Posebno je skrbel povsod za lepoto hiše božje. Na Polzeli je pri farni cerkvi in podružnici preskrbel nove zvonove, dal postaviti krasen glavni oltar. Ko je na gori Oljki pogorela cerkev, je še preskrbel, da se je ta znamenita romarska cerkev popravila in nato stopil v pokoj. Gora Oljka mu je bila zelo pri srcu. Neštetokrat je romal na goro in tam daroval službo božjo na oltarju sv. Križa. Sedaj bo njegovo telo počivalo na polzelskem pokopališču, ki leži nekako v senci Gore Oljke. Naj v miru počiva!

† V Brezicah je umrl gospod Alojzij Juvančič, posestnik. Pokopali ga bodo v soboto ob pol 10 dopoldne.

† V St. Vidu nad Ljubljano je mirno v Gospodu zaspala gđc. Urška Porenta, učiteljica. Pogreb bo v soboto ob 10 dopoldne.

† V Celju je umrla gospa Jera Vengust, zasebnica. Pokopali jo bodo v petek ob 5. uri popoldne.

† V Svetinjah je umrl gospod Ludvik Jazbec, šolski upravitelj. Pogreb bo v soboto ob pol 5 popoldne.

† V Dolu pri Ljubljani je po daljši mučni boleznici dne 10. t. m. umrl v 67. letu starosti tuk. tovarniški delovodja in občinski odbornik g. Avsec Anton. Pokojni je bil skrben družinski oče in zaveden Slovenec, katerega bomo vsi težko pogrešali. Pokopali ga bodo v soboto 12. junija ob 9. dopoldne na farno pokopališče v Dolu.

Naj jim eveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Iz sodnijske službe. Sodnik g. E. Rus je dodeljen apelacijskemu sodišču in je že prevzel svoje poše kot član sekretariata odnosno referat za razne interne zadeve.

== Na univerzi v Ljubljani so bili na juridični fakulteti diplomirani g. g.: Strehovec Stanko iz Ljubljane, Kos Albert iz Ljubljane in Zupanc Ivan iz Kranja. Čestitamo!

== Če nas še niste posetili v naših novih prostorih storite to kmalu prej; ogledite si nove francoske garnje za bluze. Kongresni trg poleg kino Matice

Toni Jager, Ljubljana

Misijski teden v Grobljah

Polovična vožnja je dovoljena za prihod od 11. do 20. junija, za odhod od 13. do 22. junija. Posetniki misijskega tedna naj kupijo na odhodni postaji celo vozovnico do postaje Jarše-Mengeš (ker se za postajo Groblje, ki je samo začasna postaja, ne morejo izdati vozni listki). Vsak naj zahteva tudi posebno rumeno karto, ker le v zvezi s to karto se bo moglo brezplačno vrniti. Tisti, ki se bodo pripeljali iz smeri Kamnik, se radi posebnega izdatka za rumeno karto ne bodo hoteli poslužiti polovične vožnje. Ti naj se okoristijo ob nedeljah z nedeljsko karto in naj kupijo vozni listek do Domžal. Šolske skupine imajo itak svoje posebne vozne ugodnosti, ako potujejo skupaj.

Lutz-peči najizdatnejše.

== Literarne nagrade za leto 1937. Kraljevska banska uprava razpisuje literarne nagrade za izvirna slovenska, leposlovna dela, ki bodo izšla v tisku v letu 1937, v skupnem znesku 20.000 din (dvajset tisoč dinarjev). Nagrade so namenjene pospeševanju izvirne slovenske leposlovne produkcije in se bodo dajale leposlovnim delom v vezani in nevezani besedi, ki bodo izšla v tisku v dobi do 1. aprila 1937 do 31. marca 1938. V poštev prihajajo samo izvirna dela, ki bodo v tem času nastajala prijavljena, torej ne prevodi, ne ponatisi in ne predelane izdaje že izdanih del. Število nagrad bo določilo razsodišče, ki bo sestavljeno iz zastopnikov organizacij književnikov in iz članov, ki jih bo imenovala kraljevska banska uprava. Pisatelji in pesniki naj vložijo dela, s katerimi se potegujejo za nagrado, do 15. marca 1938 pri prosvetnem oddelku kraljevske banske uprave, in sicer v petih izvodih.

== Zahvala. Poleg že objavljenih darovalcev so darovali za ameriške Slovence še sledeči: Drž. zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani 10 izvodov knjig, društvo Dom kraljice Marije 100 izvodov, dr. Bož. Dragaš v Ljubljani 10 izvodov in založba »Modra ptica« 78 izvodov. Kraljevska banska uprava se vsem darovalcem v imenu naših izseljencev toplo zahvaljuje.

Tudi blondinke, ki težko porjave na solncu, potrjujejo, da jih solnce pri uporabi Tschamba Pii-ja ni opeklo, pač pa so dobile lepo, gladko rjavo polt. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

== Koristna regulacija hudoornikov za Polhograder. V glavnem izvršena regulacija hudoornikov v polhograderskem kotu je mnogo koristila pri zadnjih nalivih. Nevihita je bila po svoji moči še morebiti silnejša kakor ona v letu 1924 odnošno 1926. Vsa regulacijska dela so svoj namen popolnoma dosegla in preprečila hujšo katastrofo. Posetniki v Mačkovem grabnu bi utrpeli še mnogo hujšo škodo pri nedeljski nevihti, ko ne bi bil potok urejen. Nevihita sama na sebi ne bi bila napravila toliko škode, kakor pa toča. Ta pa je mnogim kmetom — siromakom uničila vse posevke, krompir, fižol in drugo. Zanimivo je, da je nekemu sosedu toča na njeni vse pokončala, sosedna njiva pa je ostala nedotaknjena. Škoda na poljih cenijo na okoli 300.000 dinarjev.

== Vremenska napoved. Evropa: Depresija s Sredozemskega morja se je preselila nad Biskajski zaliv in ima za posledico v zahodni in jugozahodni Evropi oblačno vreme. Visok pritisk z vedrim vremenom nad vzhodno polovico Evrope. Jugoslavija: Jasno po vsej kraljevini. Nekoliko oblačno v Primorju in na jugu. Najnižja temperatura v Varaždinu 10, najvišja v Jasi Tomiču 35. Napoved za danes: Povečini jasno vreme. Na zahodu nekoliko oblačno. Nevihite niso izključene.

== Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josef« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množico. Prava »Franz-Josef« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Jugoslovanska knjigarna priporoča sledeče knjige: Boue, Entdeckung grosser Offenbarungen des Herzens Jesu in Spanien. 181 str. nevez. din 22. Doessler, Schlagworte junger Männer. Zwölf Vorträge. 56 str. nevez. 15. Drinck, Wege der Liebe und des Lebens. Standesvorträge für die Jugend im Lichte der Eucharistie. 194 str. nevez. din 39. Friedler, Hausgenossen Gottes. Ansprachen an Jungmänner. 70 str. nevez. din 22. Drinck, Weltbolschewismus oder Weltkatholizismus? Prediktorträge. 99 str. nevez. din 24. Jose de Laburu, Christus und die Gesellschaft von Heute. 83 str. nevez. Köll, Standeslehren für Jungmänner. 134 str. nevez. din 40. Penz, Standes Lehren aus der Praxis. 180 str. nevez. din 45. II. Band. Jungfrauen und Frauen. Pfleger, Vor der Entscheidung. Überlegungen zur seelischen Benrohtheit des heutigen Menschen. 146 str. vez. din 49. Schulte, Vor Dei. Männerpredigten. 78 str. nevez. din 20. Siebers, Unsere Liebe Frau vom Heiligsten Herzen Jesu. Sechs Marienpredigten. 86 str. nevez. din 20.

Lutz-peči najboljšje.

== Za čiščenje srebra kupujte najfinjšo pasto. S pravom izbirate najfinjšo in najbolje sredstvo, da bi bilo Vaše srebro čisto in svetlo in da se ne poskuduje. Srebro je dragoceno, a še dragocenejši so Vaši zobje. Potrebno je, da se isti svetijo kot najlepša slonova kost. Izbirajte za Vaše zobe pravo pasto, ki temeljito čisti in da ne poškoduje emajla. Odol pasta za zobe je najfinjši prašek v formi paste. Samo taka pasta izpolni zahteve, ki jih stavljate na sredstvo za čiščenje zob. Odol pasta za zobe deluje osvežujoče in poživljajoče.

GRADO ITALIAJA Hotel WARNER. Dobrozn, druž. hiša. Zmerne cene, dun.kuh. Tek. v. Ilustr. prosp.

== Tridnevni izlet s posebnim vlakom od 27. junija v Trst, Gorico in Benetke. Cena vožnje s kolektivnim potnim listom v Trst 120 Din, v Gorico 135 Din in v Benetke 185 Din. Vozni red je sestavljen tako, da imajo Gorenjci in Stajerci na svoj vlak zvezo pri odhodu in pri povratku. Informacije in prospekte v biljetarnicah »Putnika« in v izletni pisarni »Okorn«.

== Tkalnica perzijskih preprog »Mekka« je tudi tokrat razstavila na velesejmu v vzorcu izbrano lepe orientalske preproge ročne izdelave iz čiste volne, ki splošno slove po originalnosti in pestrosti barv. Kakor doznavamo ima lepe uspehe.

== Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Ljubljana

V petek, 11. junija

Gledališče

Drama: Petek, 11. junija: Zaprtje. — Sobota, 12. junija: »Cyrano de Bergerac«. Red B.

Prireditve in zabave

Oporni in koncertni basist Franc Schiffrer si je za svoj spored v Ljubljani izbral dela svetovne in domače literature. V prvem delu sporeda poje vrsto najpriljubljenejših slovenskih pesmi skladateljev Adamiča, Lajovica, Škerjanca in Michla, v drugem štiri operne arije Mozarta, Gomeza, Verdija in Gounoda, v tretjem pa pesmi Schuberta. Straussa in drugih znanih tujih skladateljev. Vse točke sporeda poje v originalnem jeziku, v katerem so bile komponirane. Koncert je v petek, 11. t. m. ob 20. v veliki dvorani Filharmonične družbe (Kino Matica), vstopnice se prodajajo v Matični knjigarni.

Sestanki

Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcije Ljubljana sprejema prijave za udeležbo na glavni skupščini Združenja do srede 16. t. m. Ta dan bo ob 20. članski sestanek v društveni sobi v kazini. Na dnevnem redu je poročilo o programu in razgovor o predlogih za redno glavno skupščino Združenja, ki bo 20. junija v Sarajevu.

Naše dijaštvo

Zadnja letošnja recitirana sv. maša akademika čark z običajno kratkim nagovorom bo v soboto 12. t. m. ob sedmih v uršulinski kapeli. Priredbo povabljen vse, ki se niste odpotovali iz Ljubljane!

M. K. akademikar vabi svoje članice k rednemu govoru, ki bo jutri, v petek ob 6.15 v frančiškanski dvorani št. 1.

Kino

Kino Kodoljevo: Danes in jutri ob 20.30 dva sporeda: Ugrabljenje. Gustav Frölich, in Pat in Pataton kot slepa potnika.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinc ded., Rimska c. 31.

== Slovenčevac ekspozitura na velesejmu se nahaja v lastnem paviljonu na levi strani glavnega vhoda. Tam se dobe časopisi: »Slovenec«, »Slov. Dom«, »Domačinstvo« in »Bogoljub« in sprejemajo zanje oglasi in naročnina.

== Pogreb blagopokojnega gospoda Beno Šivica bo v petek ob 5. popoldne in ne v četrtek, kakor je bilo to pomotoma javljeno.

== »Otrok za otroka«. Mestna občina ljubljanska je priredila v sredo ob pol 20. zvečer v frančiškanski

V velesejemskem tednu

se vam reklama v Slovencu

prav posebno izplača!

„Slovenec“ izide vse dni velesejma v povečani nakladi

Ste li že naročili oglas?

Klicite telefon 29-92

ski dvorani v Ljubljani akademijo v prid revnim ljubljanskim otrokom pod naslovom »Otrok za otroka«. Na akademiji so nastopile ljubljanske ljudske šole, učenke Lichtenthurnovega zavoda ter licejske dekliške šole. Udeležba je bila dobra. Udeležili so se med drugim tudi mestni župan dr. Juro Adlešič, kanonik dr. Kliner Tomaž, prior dr. Val. Učak, dalje inspektor prof. Ivan Dolenc, šef socialnega oddelka na banski upravi dr. Karlin ter več ljubljanskih občinskih svetnikov. Opaziti je bilo tudi lepo število magistratnega uradništva. Spored akademije je bil zelo pester; vrstili so se prisrčni prizori v pisani vrsti pesmi, deklamacij, dvospevov, recitacij, rajalnih nastopov in dramatičnih prizorov. Posebno so užgale »mlade kuharice« in »ribniške«. Odlično je deklamirala učenka ljudske šole v Zgornji Šiški »Naše ljube mamice«. Rajalni nastopi so bili vsi lepo in ljubko izvajani. Zaključil je prizor »Pri dobrodušnih palčkih«, ki je izval mnogo dobre volje in smeha. Ljubki in prisrčni nastopi otrok so pokazali nekatere prav lepe talente ter so pustili v vseh udeležencih najprijetnejši vtis. Hvalavredna je akcija mestnega socialnega urada, da prireja take prireditve in tako že v neznanih otroških srcih zbujajo pravi socialni čut, ljubezen do bližnjega. Pa tudi vodstva šol in zavodov, ki so sodelovali na akademiji, so pokazala, da pravilno razumejo sodobni čas.

== V počaščenje spomina blagopokojnega g. Izidorja Bajuka daruje Stolni Vincenc. konf. (Križanke) imenovan 100 Din.

== Mesto venca na grob dr. Ivana Prijatelja, univ. prof., je daroval dr. Josip Tomažič, advokat v Ljubljani »Dijaškemu podpornemu društvu« v Ljubljani 200 Din. — Bog plačaj!

== Spevoigro na Trški gori ponovi društvo »Vodnik« dne 13. t. m. ob 20.30 na prostem na domu prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika v Zg. Šiški. Za soboto, 12. t. m. je še tudi nekaj vstopnic na razpolago. Vstopnice, nabavljene za 6. t. m., veljajo samo za sobotno predstavo. Obiskovalci velesejma ne zamudite prilike. Predprodaja vstopnic 13. t. m. od 10 do 12 in 16 naprej.

== Počakaj me na velesejmu. Dobiva se na veselilnem prostoru v paviljonu g. Franc Ocvirka.

== Prirodoslovno društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 13. t. m. izlet k pomorom Unca pri Planini. Člani in prijatelji društva se vabijo na sestanek v soboto dne 12. t. m. ob 18 v mineraloški predavalnici univerze, da se dogovorijo glede izleta. Pri tem sestanku bo prodirala univ. lektorica ga. F. C. Copeland 100 krasnih barvanih diapozitivov planinske flore.

== Društvo posestnikov novih hiš v Ljubljani, vlijudno prosi svoje člane, da se v kolikor močee obilnem številu udeležijo pogreba našega umrlega člana in odbornika gosp. Mihaela Ocepka, ki bo danes v petek popoldne ob 5 iz splošne bolnišnice k Sv. Križu.

Perzijske in turške preproge

po zelo nizkih cenah prodaja

ORIENT-KARPET

na velesejmu, paviljon F št. 119-23

== Padavine v juniju. V sredo popoldne se je nad Ljubljano v smeri proti Smarni gori pojavil naliv, ki pa ni bil tako silen, kakor nevihta v ponedeljek. Bilo je le 18 mm dežja. Do večerj zjutraj je v juniju padlo že 103,7 mm dežja, kar znači, da bo kmalu dosežen povprečni maksimum za mesec junij, ki znaša okoli 140 mm.

== Prve domače češnje. Na trgu je sedaj velik dovoz bosanskih češenj iz Brčkega, ki so se znatno pocenile. Na trg pa so bile pripeljane tudi prve domače češnje, ki so nekoliko dražje, pa zelo zdrave in lepe. Češnje sedaj po kakovosti prodajajo od 4 do 8 din v splošnem, najlepše pa še nad 10 dinarjev.

Celjo

Paklonitev Celja slovenski žrtvi

Danes okrog 11 dopoldne bodo truplo padlega akademika Rudolfa Dolinarja peljali skozi Celje v Ljubljano. Celjska železničarska godba ga bo z žalostinkami spremljala skozi mesto od železniškega prelaza v Gaberju do Glazije. Pred magistratom se bo sprevod ustavil, kjer bo kratka poklonitev žrtvi in slovo. Vabimo vse Celjane, da se žalnemu sprevodu pridružijo.

== Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Govori se o Jacqueline«.

== Maturanti celjske gimnazije iz leta 1927 naj javijo svoje predloge glede sestanka ob priliki desetletnice mature na naslov: Ing. Lavrenčič, mestna planina, Celje.

== Za koncert pevskega društva »Celjski Zvon«, ki bo v soboto ob pol 9 zvečer v veliki dvorani ljudske posojilnice pod vodstvom g. prof. Knapa, vlada veliko zanimanje. Zbor bo zapel 10 narodnih in umetnih pesmi. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slovaški tiskovni zadrugi.

== Nesreča. Verhovec Zvonko, 9 letni sin električnega instalaterja iz Laškega, je stopil na cesti na rešetko kanala. Rešetka se je vrtila in si je Verhovec pri tem prerezal levo nogo.

== Šahovski handicap mateli. Ivo Lešnjak, ki bo zastopal celjski šah na letošnjem turnirju v Skoplju, je v soboto odigral v oficirskem domu šahovski handicap dvoboj proti reprezentanci celjskih oficirjev-Bahistov in sicer na 13 deskah. Prireditvi, ki jo je vodil kapetan g. Markelj, je prisostvoval tudi komandant polkovnik g. Nečak. Oficirji so se izkazali kot dobri šahisti, dobili so na 3 deskah, izgubili 9 partij, a 1 so remizirali.

Tabor fantov in mož v Celju v dnevih od 27. do 29. junija 1937

Župnijski pripravljalni odbori nam pridno pošiljajo prijave. Žal pa so nekatere tiskovine pomankljivo izpolnjene. Zato ponovno vlijudno prosimo župnijske pripravljalne odbore, naj se točno drže danih navodil in naj tiskovine točno, pregledno in vestno izpolnijo. Sporočite nam točno, koliko prenočišč želite, in sicer koliko skupnih, koliko privatnih in za katere noči. Prav tako nam javite točne podatke glede prehrane (koliko zajtrkov, obedov in večerj ter za katere dneve).

Udeležbo žen in deklet nam sporočite po istih prijavnih tiskovinah kot za moške, vendar ne navedite samo skupnega števila v posameznih rukah, ampak ločite moške od žensk. (Pridejo naj šele 29. junija s prvimi vlaki.)

Končno še prosimo za točne podatke, koliko udeležencev pride na konjih in koliko na vozovih. Sporočite nam točen čas prihoda in pristavitve ali želite v Celju prenočiti ali ne. Te podatke rabimo, da tudi za konje in vozove preskrbimo vse potrebno.

Prosimo pa tudi: ne odlagajte s prijavi do skrajnega roka; pošljite nam prijave takoj, ko imate podatke zbrane.

Prijave za hrano in stanovanje bo pripravljalni odbor sprejemal po 15. juniju samo še take, ki bodo, dospele v roke pripravljalnemu odboru do večere srede 23. junija. Vendar za preskrbo hrane in stanovanja za te zamudne prijave pripravljalni odbor ne more dati nobenega jamstva. Prijav za hrano in stanovanje, ki bodo prišle po 23. juniju, pripravljalni odbor ne bo več upšteval.

Slovenski fantje in možje, vsi na manifestacijski tabor v Celje!

Po vse informacije in navodila naj se župnijski pripravljalni odbori obračajo na naslov: Podzveza fantovskih odsekov v Celju, Cankarjeva cesta 4. Na isti naslov pošiljajte tudi prijave. — Pripravljalni odbor.

Maribor

Molitve za pokojnega Rudolfa Dolinarja

Danes v petek zvoni od 9 do 10 v mariborskih cerkvah. V soboto od 7 zjutraj bo sv. maša zadušnica v stolnici. V soboto zvečer molitve v stolnici po sledečem redu: ob trideset na 8 do 8 veliko zvonjenje, ob 8 žalostinke, molitve, žalostinke, za sklep zopet veliko zvonjenje. Vabimo vse poštene Slovence v Mariboru, da se teh molitev udeležijo!

== Na pogreb umorjenega akademika Dolinarja v Konjice vozi danes zjutraj ob pol 8. avtobus z Glavnega trga. Takoj po obredih se vrne v Maribor. Voznina tja in nazaj 24 Din.

== Velika žalost v Mariboru. Snodji proti večeru so se pojavili po izložbah mariborskih trgovcev črnoobrobjeni lepaki, ki pozivajo vse slovenski narod, da žaluje ob smrti nesrečne žrtve zavrtnega napada. Na mnogih hišah visijo črne zastave. Na nekaterih hišah pa vise državne zastave s črnim trakom. Zastave naj ostanejo do sobote zvečer.

== Sokolske prireditve 12. in 13. junija prepovalene. V Mariboru in okolici vlada tolikšno razburjenje radi zločina, da je morala oblast prepovedati vse prireditve v dneih 12 in 13. junija in tako tudi prireditve mariborske sokolske župe.

== Za pohorske izletnike je odslej vsako nedeljo in praznik na Smolniku ob 9. služba božja. Molitve svetnikov v kmetijski zbornici bodo 27. t. m. za okraj Maribor levi breg v mestni posvetovalnici, za okraj Maribor desni breg pa v šoli na Magdalenem trgu 3, pritičijo.

== Za volitve v okrajni urad obrtniških združenj, o katerih smo še nedavno poročali, vlada vedno večje zanimanje v krogih obrtnikov ter se jih bodo udeležili tudi tisti, ki so bili skrajja za neke vrste abstinenco. Obrtniki so uvideli, da je sedaj čas, ko si morajo izvoliti odbor, ki ne bo uganjal več nobene politike in ne bo zastopal kakšnih strankarskih interesov, temveč bo imel pred očmi samo gospodarske koristi obrtniškega stanu.

== Umrla je v starosti 56 let soproga vpokojenega strojevodje gospa Frančiška Brezec. Naj počiva v miru!

== K našemu poročilu o steklem psu moramo omeniti, da gospa ni bila ugrizena v Büdefeldovi trgovini, temveč pred trgovino v Gosposki ulici.

== Danes zaključek gledališke sezone. Drevo bo v gledališču zadnja predstava v letošnji sezoni, in sicer se vprizori veselilo »Trije vaški svetniki«. Znižane cene. Red C.

== Predajni čas za stojnice na Glavnem trgu je na podlagi uredbe o odpiranju in zapiranju obratovalnic izpremenjen in sicer: v poletnem času od 6 do 20, v zimskem času od 7 do 19. Ob nedeljah in praznikih je dovoljeno trgovanje le do 12. Zimski čas se računa od 1. oktobra do 31. marca.

== Pokojnine vpokojencev južne železnice. Društvo vpokojencev bivše južne železnice je vložilo na pristojno mesto prošnjo, v kateri opisuje bedo svojih članov, ki prejemajo tako nizke pokojnine ter prosijo za zvišanje prejemkov. Te dni je prejel predsednik društva g. Karol Kores od železniške direkcije odgovor, da se je prošnja obravnavala na seji ministrskega sveta ter da se je sklenilo, da se prošnji ugodi, kolikor dovoljujejo v finančnem zakonu odobreni krediti.

== Domači krediti na Pohorskem domu. Nedavno smo poročali, da je privozil prvi avtobus po pohorski cesti na Pohorski dom. Bil je to avstrijski avtobus. Sedaj pa mu je sledil tudi še domači avtobus, ki je v sredo pripeljal po pohorski cesti solarje iz Sv. Lenarta v Sl. gor. na majniški izlet. Kljub pogonu na lesni plin je vozilo zlahka zmagovalo vse strmine.

== Podporno društvo žel. del. in usl. v smrtnih slučajih v Mariboru, obvešča članstvo, da se vrši v nedeljo dne 13. t. m. ob 8 dopoldne v veliki dvorani Union redni letni občni zbor društva. Vstop dovoljen samo s člansko legitimacijo.

Naša železarska industrija

Naša država ima znatna rudna bogastva, ki smo jih pa znali le delno izkoristiti doma. Polagoma pa se tudi na tem polju pripravljamo preokret in gradimo si domačo topilniško industrijo. Posebno je ta politika okrepitve domače industrijske proizvodnje prišla do veljave zadnja leta pod vladno dr. Milana Stojadinovića.

Tako je naša država začela graditi valjarno železa v Zenici, za katero je sedaj ves material dobavljen in dela na montiranju tako hitro napredujejo, da je pričakovati že 1. avgusta otvoritev valjarne v Zenici. Tudi dela za zgradbo elektrolitične rafinerije bakra v Boru napredujejo, prav tako se dela na zgraditvi topilnice v Treptu itd.

Sedaj prihaja na vrsto tudi železna ruda, katere tudi imamo v izobilju. Za železo je zelo dobra svetovna konjunktura in za našo rudo je od vsepovsod veliko povpraševanje. Mi smo doslej železno rudo izvažali proti plačilu v kliringu v Madžarsko, Češkoslovaško in Romunijo. Zanimajo pa se za to tudi druge države, celo Italijani, Nemci in Holanđi.

Kakšen je trenutni položaj za železno rudo? Večje železne rudnike imamo v naši državi v Vreški, Ljubiji in Topuskem. Rudniki v bližini Vreške so državni ter dajejo surovine topilnicam v Vreški. Ljubijška ruda se večinoma izvažala in gre sedaj največ v Češkoslovaško. Doslej (do konca junija) je imela izvoz železne rude iz drž. rudnika Ljubija, katerega so začeli eksploatirati Avstrijci med svetovno vojno leta 1916, neka zasebna tvrdka. S 1. julijem pa bo država sama izvažala rudo in sicer najbrže samo za devize, ker je danes položaj tak, da se da dobiti devize za tako in tako blago, ne da bi nam bilo treba se dosti mučiti.

Tretja ležišča rude so na Hrvaškem v bližini Topuskega. Tu se nahaja tudi manjša visoka peč. Ti rudniki pa so last družbe železni majdan in topilnica Topusko d.d. v Ljubiji, pri kateri ima večino Kranjska industrijska družba na Jesenicah. Proizvedba se da tu še zelo povečati, kar je zelo važno, ker potrebuje sedaj Kranjska industrijska družba zelo veliko železa, preskrba s starim železom pa je radi težav na svetovnih trgih zelo otežkočena. Zaradi tega tudi stremi Kranjska industrijska družba za zgraditev lastne baze in gradi v ta namen redukcijsko peč na Jesenicah z veliko kapaciteto.

Ljubija postaja za tuje kapitaliste vedno bolj privlačna. Tako vedo poročati iz Beograda, da se je neka nemška skupina ponudila, da zgradi v Ljubiji visoko peč (ali eventualno v Prijedoru). Skupina nudi, da bi zgradila to visoko peč, plačana pa bi bila z železno rudo. Toda ni izključeno, da do tega posla ne bo prišlo in da bo naša država sama zgradila potrebne topilniške naprave, ker ve, kolikšnega pomena je, da to zgradi naš kapital.

Lani je znašala naša proizvodnja železne rude 430.386 ton, letos v prvih 4 mesecih pa je proizvodnja narasla že na 261.025 ton, kar bi dalo letno pri enakem tempu proizvodnje skoro 800.000 ton in bi tako naša država postala eden najvažnejših producentov železne rude. V naslednjem navajamo proizvodnjo železne rude v nekaterih državah za 1936 (v oklepajih za 1935): Italija 825.000 (562.000), Alžirija 1.884.000 (1.675.000), Avstrija 1.020.000 (773.000), Francija 33.208.000 (32.049.000), Poljska 465.000, Švedska 11.225.000 (7.716.000) in Tunis 723.000 (504.000) ton.

Proizvodnja piva v Sloveniji

Proizvodnja piva, ki je v Sloveniji (če ne vpoštevamo ene manjše pivovarne v Mariboru) bila prav znatna, se je v zadnjih letih zelo zmanjšala. Opaža pa se zopet, da je sedaj nazadovanje manj občutno kot prejšnja leta. Leta 1926—1927 je znašala proizvodnja piva v obeh pivovarnah Uniona v Ljubiji in Mariboru še 115.000 hl, od leta 1930 dalje pa je nastopil padec, ki je povzročil, da je bilo leta 1935 prodanih le še 28.662 hl piva, lani pa celo samo 27.582 hl. Na tem nivoju se giblje priložni prodaj v prvih 5 mesecih 1937.

Iz poslovnega poročila delniške pivovarne Union posnemamo, da se je promet gibal na lanskem višini. Zvišanja prometa pa ni pričakovati, dokler se ne bo znižala obremenitev z raznimi dajatvami. Podjetje pravi, da je izvedlo še nadaljnjo reorganizacijo in racionalizacijo obrata. Zaradi tega je družba dosegla lani 0,75 milij. obratov čistega dobička, dočim je znašal za 1935 0,345 milij. Din.

Iz računskega zaključka posnemamo, da se je bruto donos povečal od 19,5 na 20,1, narasli pa so izdatki za surovine in davki. Odpisi znašajo 2,67 (2,69) milij., obratni stroški 9,5 (10,5) milij. Din. Bilanca izkazuje zmanjšanje upnikov od 5,5 na 4,9, med aktivni pa se je povečal inventar sodov, zmanjšale pa so se radi odpisov investicije, nadalje za lože, dolžniki so narasli od 10,5 na 15,6 milij. Tu navaja družba tudi garancije, ki so po evidentni postavki in ne spadajo v bilančno vsoto. Lastna sredstva so glavica: 24,0, rezerve 20,7 milij. Din. Po daljšem izpadku dividende (zadnjičkrat je družba delila dividendo za 1930—1931 10 Din) izplačuje družba za 1936 dividendo 3 Din na delnico (brez dividendnega davka, torej 2,70 Din na delnico).

Film iz zgodovine železarstva. Prva žebjarška in železoobrtna zadruga iz Kroke, ohraneno Kamne gorice je imela srečno misel, da je dala napraviti zanimiv in poučen film o zgodovini našega železarstva, ki temelji na tisočletni tradiciji. Film predvajajo v razstavnih prostorih zadruge v paviljonu G.

Domača proizvodnja avtobusov. Na ljubljanskem velesejmu razpustila družba Avtomontaža velik avtobus za 36 potnikov, ki je bil ves izdelan v Ljubljani. Karoserija je izdelana po patentih ing. Matijera iz Lozane ter jo odlikuje izredna lahkota, tehta samo 1300 kg. Tudi notranja ureditev je izredno udobna in ne zaostaja za inozemskimi. V trdni je zaposlenih 89 oseb, od katerih eta radi strokovnih potreb le 2 Avstrijca in 2 Čeha, po narodnosti pa so vsi Slovani.

Širite katoliško časopisje!

Kulturni obzornik

Slovaške novele

Pred nekaj leti idealno zamišljena serija antologij slovaške noveliste, kakor jo je začela pred štirimi leti osnovana založba »Luča« Zadruga profesorjskega društva v Beogradu, raste. Za boljši so prišli na vrsto Poljaki in Čehi, pred nekaj dnevi pa je izšla knjiga slovaških sodobnih novel, ki po svoji zrelosti in umetniški vrednosti zasluži, da se v nekaj vrticah zadržimo na nji.

Slovaška književnost je prav za prav še mlada, saj se je začela šele po prevratu res evropsko razvijati. Priznati pa je treba, da imajo danes Slovaki kljub svoji maloštevilnosti zrele umetnike. To potrjujejo dela tudi pri nas znanega Mila Urbana (posebej roman »Živi bič«), ki po svoji notranji moči in umetniški izklesanosti spada v svetovno literaturo, priznati pa moram, da mi je prav tale skromna knjižica slovaške novelistike v prevodu profesorja g. Jaroslava Maljyja odkrila še nekaj podobnih postavil ob stran, kljub dejstvu, da je Slovakov samo neke tri milijone, Srbohrvatov pa okrog dvajset.

V knjigi so zastopani samo živi pisatelji, in sicer: Jan Čaják, Ladislav Nadaši (Jege), Tido Gašpar, Gejza Vamoš, Jan Hrušovský, J. C. Hronský, Janko Alexy, Milo Urban, Štefan Letz, Petr Jilemnický in mlada Margita Figuli. Zanimivo je, da je časovna razlika med rojstvom prvega in najstarejšega zastopnika slovaške novele v tej knjigi in najmlajšega pripovednice 45 let, da pa je knjiga kljub temu precejšnemu časovnemu razdobju tudi po notranji enotnosti sila uspel. Morda ne bo odveč, če se ob tej knjigi v par besedah zadržimo na posameznih pisateljih, saj so pri nas tako slabo poznani.

Jan Čaják je Slovak, ki živi kot učitelj v Bačkem Petrovcu, našem srečtu slovaškega kulturnega življenja v Jugoslaviji. Rodil se je l. 1863. Poleg novelističnih »Pred oltarjem«, »Jitka«, »Ecce homo« itd.) in romanov »Družina Rovenskih«

»Zapiski iz pregnanstva« je napisal tudi pomembno »Zgodovino Slovačkov« (1914). V Pragi pri Mazaču je doslej izšlo že pet zvezkov njegovih izbranih del. Spada med realiste in ga kritiki visoko cenijo. V tej knjigi je zastopan z močno novelo »35 dekgamov« s snovjo iz svetovne vojne. — Ladislav Nadaši, znan pod psevdonimom Jege (rodil se je 1886. l.) je iz najprejnjih krajev Slovaške in po poklicu zdravnik. Doslej je izdal vrsto novelističnih zbirk, štiri romane in nekaj dramatičnih del. Tu je prevedena krepka novela »Čast«. — Tido Gašpar (rodil se je l. 1893 in živi v Bratislavi) je eden najvplivnejših povojnih slovaških pisateljev in ga posebej zanima problem erotike. Kot mornariški častnik je živel na našem Jadranu. Prav tako je dosti pisal o svetovni vojni (knjiga novel »Deputacija mrtvih«, 1922). Izdal je sedem novelističnih zbirk in pred tremi leti knjigo esejev. V novelici »Mali Mišo je odšel...«, ki je uvrščena v to knjigo, je podal sila impresivno in iskreno študijo otroške psihologije. — Zdravnik v znanih Pješčanih, Gejza Vamoš (* 1901) je revolucionar slovaške moderne in nekam filozofsko usmerjen. Pogloblja se zadnje čase tudi v socialna vprašanja. Izdal je dosedaj dve knjigi novel in dva romana. — Jan Hrušovský rojen leta 1892. v Novem mestu nad Vajom, po poklicu častnikar v Bratislavi, je doslej izdal celo vrsto novelističnih zbirk, romanov in se posveča tudi mladinski književnosti. Njegov roman iz svetovne vojne »Peter Pavle na pragu novega sveta« (1930.) je najmočnejše novejšo slovaško delo poleg Urbanovega »Živega biča«. V knjigi je zastopan s pretrzijsko novelo »Mamma mia!«, ki se dogaja na italijanski fronti v jeseni l. 1916. Opisuje grozno razstrelbo znane naravne utrdbe Monte Cimone. — Pod psevdonimom J. C. Hronský se skriva učitelj in sedanjí tajnik Slovaške maticе v Turčinovem sv. Martinu Josef Ziegler (* 1896.). Je iz Kukučineve šole, dasi je pozneje skušal pisati v nadrealistični smeri. Izdal je več kot petnajst knjig novel, romanov, mladinskih spisov, poskušal pa se je tudi v drami. V pričujoči noveli »Jamica« je sijajno predstavil preprostega slovaškega človeka. Janko Alexy (* 1894.) je znan slikar (tudi pri nas so že pisali o njem) in profesor in živi v Pješčanih. Spisal je tri knjige novel in roman »Hural« (1935.). S posebno toplino zna pričarati pred čitatelja slovaško zemljo, zlasti planine in gozdove.

V pripovedovanju je do konca naraven. Novela »Ondrej Robonj, tisti, ki je končal svoje«, me je čudno spomnila na Cankarjevega »Hlapca Jerneja«, po notranjem občutju namreč, dasi o zunanji podobnosti ni mogoče govoriti. Podoba tega slovaškega pastirja je tako živa in klasično mirna, da bi novela spadala v vsako svetovno novelstvo antologijo. — Milo Urban, časnikar v Bratislavi in pisec novelističnih knjig in romanov iz svetovne vojne (rodil se je l. 1904. v Gornji Oravi), je pri nas najbolj znan med slovaškimi pisatelji. V knjigi ni najprejnejše zastopan z novelo »Pred razprodajo«. Vsaj v primeri z nekaterimi drugimi novelami stopa v ozadje. — Umetnik zase je tudi Štefan Letz, urednik in Pragi, rojen l. 1900. v Pešti, ki pa je doslej izdal samo eno knjigo novel. V noveli »Ljudje z dvorišča« slika zavrata Jana Hruboša in njegovo družinsko življenje plastično in iskreno. — Petr Jilemnický (* 1901.) je slikar kisuškega obdobja in socialno usmerjen in je dosedaj izdal dve knjigi novel in štiri romane. Strašno blizu stoji kmetu, njegovemu življenju in trpljenju. Usmerjen je realistično. V noveli »Vrnitev« v tej knjigi rešuje problem izseljevanja in ljubezni. Novela spada med najboljše v knjigi. — Kot zadnja je zastopana mlada Margita Figuli (* 1909.), ki je letos izdala svojo prvo novelo. Njena »Zemlja« v tej zbirki je sveža in dobro napisana novela.

Reči moram, da je s temi enajstimi novelami sodobna slovaška proza predstavljena Srbom in Hrvatom v posrečeni izbiri. Radi omejenega obsega knjige (okrog 180 strani), kakor prevajalec sam omenja, niso mogli biti predstavljeni še nekateri vidnejši slovaški novelisti (Ivan Horvat, Petr Kompiš, Zuzka Žguriška itd.). Vendar je knjiga tudi s temi enajstimi novelami polna in preseneča zlasti radi enotnosti, kajti skoraj dosledno so prikazani slovaški mali ljudje. Prevajalec g. Jaroslav Maljy, ki kot profesor živi v Gospiču v liki, se že nekaj let kot sodrudičnik »Srpskega književnega glasnika«, »Pravde«, sarajevskega »Pregleda« itd. trudi, da bi v kolikor mogoče popolni luči spoznal Srbe in Hrvate s sodobno češko in slovaško književnostjo. Lani je ista založba izdala njegovo antologijo češke novelistike, ki je prav tako doživela uspeh. Prevajalcu moram najiskrenejše čestitati k velikemu

Ljubljanski velesejem

Izumi in tehnične novosti

Izumov in tehniških novosti je na letošnjem velesejmu vse polno. So to pripomočki, ki olajšajo, okrajšajo delo obrtniku, industrijski tovarni in nam koristno služijo v gospodinjstvu. Poglejmo si jih!

Električna stenska ura s bakelitnim ohišjem. Žene jo navadna žepna baterija 9—12 mesecev. Ura je natančna. Nič skrbi z navijanjem, gre točno na sekundo.

Krups kopalna tehnična je čisto majhna, precizna, tehta samo 8 1/2 kg.

Industrijska tehnična Berkel iztehta do grama natančno težine do 75 kg.

Šteffenov stroj za rezanje salam daje pri enem samem obratu štiri kose rezane snovi.

Strobelov pikirni stroj je nujno potreben krojačem. Mučno in zamudno pikiranje na roko odpade, učinek je presenetljiv, ker prihrani stroj 9/10 ročnega dela.

Regenerator za porabljenno strojno olje. Velikanske množine porabljenega strojnega olja gredo v nič. Regeneracijska snov izloči v posebnem aparatu vse primese izrabljenega olja, katero postane s tem postopkom zopet do 95% uporabno.

Sprio-Zett brizgalna pištola model 1937. Razvešileci se je bodo ličari, pleskarji, vsi ki imajo opravka z lakiranjem itd.

Električni gravirni stroj za kovine je čisto preprosta naprava. Gravirno napravo drži v rokah kot svinčnik in graviraš v kovino kot pri žganjem slikanju v les.

Stroj za popravilo raztrganih transmisijskih jermenov je tako preprost in temeljit, da popraviš z njim raztrgan jermen, ki se na tem mestu nikoli več ne pretrga.

Ozonator — CSR izum je ventilator na izmenični tok s kondenzatorjem za visoko frekvenco. Ventilator ozonizira v obratu na minuto 7 m³ zraka in ga tako razkuži. Ventilator je nujno potreben za sobe kirurgov, bolniške sobe, zdravniške čakalnice in sploh za prostore, v katerih biva dosti ljudi.

Chronostop, časovni prekinjevalec električnega toka, je to najmanjša do sedaj izumljena naprava, katere nam omogoča poljubno prekinjevanje električnega toka, n. pr. pri radio aparatih, izločbenih oknih, sploh povsod tam, kjer želimo, da električni tok ob poljubnem času vključimo ali izključimo.

Razmnoževalni aparat, čisto preprost, do 4000 odtiskov z eno matrico.

Aparat za proizvodnjo sode vode za gostilne, restavracije, hotele, gospodinjstva. Soda voda se proizvaja sproti in je vedno zanesljivo sveža.

Aparat za penjenje smetano, majonezo, sneg, kremo itd. v gospodinjstvu. V pol minuti je pripravljena najplešča penena smetana.

Ekscitrično stikalnico za lepljenje furnirjev bodo z veseljem pozdravili mizarji.

Brizgalka za sadno drevje, vrtove, v obliki elegantne palice, ki krizga s pritiskom 7 atm., bodo nujno rabili vsi, ki imajo vrtove in ki negejejo svoje sadno drevje.

Naši mizarji imajo možnost, da opremijo svoje delavnice z naznovnejšimi izumi v strojih za obdelovanje lesa:

Vrtalni stroj, teža 1.80 kg, vrta v les luknje 10 mm, v jeklo 6 mm. Stroj je istočasno porabljiv za rezanje, brušenje in istočasno kot mala prožna žaga.

Kombinirana krožna žaga z vrtalnikom in vdelanim elektromotorjem je posebno priporočljiva za male mizarake obrate, ki še ne presegajo velikih in dragih naprav.

Kopirni stroj z rezalnikom, kateri dela v minuti do 20.000 obratov bo nujno potreben vsem, ki kopirajo v les po šablona.

Ročni brusilni stroj za masivni les kombiniran s pripravo za nastružkanje v vrhu furniranja in z aparatom za skobljanje z noži ter z vrtalno napravo za prevrtanje posebno širokih lesenih sten.

Dopolnilni stroj k ekobelniku za izdelavo ladijskih tal prihrani 6 del hkrati.

Krožna žaga na vozu z vdelanim elektromotorjem in s pogonom brez jermena — za žaganje drv in pričečenje rezanega lesa za izvoz.

Rezalnik na verigo nadomešča in nadkrijuje vse dosedanje vrtalne stroje.

Izpopolnjen rezkalni stroj z vdelanim elektromotorjem dela danes samo z 2 in pol HP mesto dosedaj s 6 HP.

Ročna cirkularka, lahka in pripravna nadkrijuje vse dosedanje.

Domači izum je izredno priročna kuhinjska tehnična do 5 kg z eno ekodelo.

Samouk ima v obratu izpopolnjen avtomatični brusilni stroj za krožne in jarmeniške žage.

Svetovni patent ima velika kontrolna tehnična do 7000 kg z valjastimi uteži. Tehtanje s to tehnično je popolnoma zanesljivo in je vsaka prevara izključena.

Najnovejši motorni kosilni stroj je nujno potreben poljedelcem z velikimi travniškimi kompleksi. Je to prijeten in koristen avto našega poljedelca.

Univerzalni ključ je nujno potreben vsem kolosarjem.

Celuloidni vložki za čevlje podaljšajo trpežnost damskim in moškim nogavicam.

Elefant-Elastique so idealne gume za naše elabeste.

Veselim se, ker so razstavljeni mesorezni stroji za izdelovanje mesnega testa, kateri so bili izdelani do najmanjše podrobnosti doma. Izdelava tej strojem je najboljša, in kar je še važnejše, stroji so neprimerno cenejši od do sedaj uvažanih inozemskih.

Vaš dopust v:

Informacije in prospekti pri: „AZIENDE DI CURA“ ali pri „Putniku“

ABBAZIA BRIONI GRADO PORTOROSE GROTE DI POSTUMIA

ABBZIA NOVI ZDRAVILNI DOM DR. LAKATOS Za osebe, ki potrebujejo miru in okrepitve. Dobe se vsi pripomočki za vse kure.	
HOT. JEANNETTE	Leži sredi južne obale. Moderni komfort. Gorka morske kopeli. Cene zmerne.
PARENZO (Istria) HOTEL RIVIERA	Tik ob morju. - Mirno. - Sobe z balkonom. Mod. komfort. - Zmerne cene. - Ravn. Tolja.
PORTOROSE-TERME PALACE HOTEL	Hiša l. reda. - 250 postelj. Pension od 40 Lir naprej.
GRADO HOTEL ESPLANADE	Tik ob obali. Pred sezono L. 32 - 40.—. Vodilna hiša. V sezoni L. 39 - 45.—.
GRADO LYDIA DRUŽINSKI HOTEL	Blizu obrežja. Tek. voda. Izv. kuhinja. Pop. penzion L. 18-22. Govori se jugoslov. Prosp.

NAKAZNICE ZA HOTELE IN BENCIN
 ZNIZANA VOZNJA NA ŽELEZNICAH 50%—70%
 Pojasnila: ENIT - Petra Kocić br. 6 - BEOGRAD - In vsi ostali potniški in prometni biroji.

uspehu. Knjiga je opremljena s prikupnim uvodom, zapiski o vsakem pisatelju in s fotografijami.

Tone Potokar.

Že od lanske jeseni se vse likovno umetnostno dogajanje v naši prestolnici vrši v duhu razkola, pa tudi v duhu medsebojne tekme vseh smeri, ki pa sta bolj posledica neuravnoveženih razmer umetniškega udejstvovanja, kot pa umetniškonzorne ločitve. Glavni vlogi je pri odločitvi igral predvsem socialni moment. O vsej zadevi sem svoja obširnejša poročila, danes imam namen spregovoriti kratko o obeh umetniških razstavah, ki sta jih obe skupini priredili te dni v Beogradu. Predvsem je treba poudariti, da je nespornost, ki je nastal v Beogradu, vsaj delno vplival tudi na Ljubljano, kakor tudi na Zagreb, kar je videti iz zadnjih dveh razstav. Razstavljajo namreč umetniki, ki so ostali pod okriljem društva »Cvijeta Zuzorič«, kakor tudi neodvisni umetniki, ki so priredili lastno razstavo. Res je, da ni najbolj koristno na ta način deliti moči, posebej se na podobnih skupnih razstavah. Vendar je v tem slučaju bila ločitev nujna. Vzrokov je bilo več, glavni je bil, kakor sem zgoraj dejal, socialni. Zato se je tudi zgodilo, da je skupina neodvisnih umetnikov priredila umetniško močnejšo in učinkovitejšo razstavo v inženirskem domu, »Zuzoričevci« pa v paviljonu na Male Kalimegdanu. Zanimivo je, da so tudi slovenski umetniki nastopili na obeh razstavah, in sicer v glavnem mlajši in še ne priznani na razstavi neodvisnih umetnikov »Cv. Z.« Tako razstavljajo od Slovencev pod okriljem »Cvijeta Zuzorič« med drugimi oba Kralja in oba Vidmarja. Posebej moram omeniti izvrsten »Portret Ivana Cankarja« Toneta Kralja. Na razstavi neodvisnih umetnikov pa so od Slovencev razstavili svoja dela: Nikolaj Pirnat (kip Maksima Gorkega), France Gorše (»Pijancie«), Zdenko Kalin, Olaf Globočnik, Mira Fregelj, Stane Kregar, oba Vavpotiča, Košir in Pavlovec. Omeniti moram, da sta bili obe razstavi tudi z uradne strani dostojno obiskani in da je bilo letos sorazmerno veliko del odkupljenih. Tudi Slovenci so nekaj prodali.

Kakšne romane morajo brati ljudje

Dvanajst časnikarjev piše en roman

Posebne vrste romane so začeli prinašati varšavski listi. Tako tamkaj v nekem dnevniku izhaja roman, ki je te dni doživel svoje 200. nadaljevanje, kar je gotovo rekord v časopisnem romanu. Pri vsem tem pa je najbolj nenavadno to, da niti pisatelj tega romana ne ve, kako in kedar se bo ta povest končala. Pisatelj romana je namreč kar cel tucat. Roman popisuje sedanje življenje na Poljskem ter je pod njim kot pisatelj podpisan »Spisal Redakcija«. S tem eo fantje, ki pišejo roman, hoteli povedati, da roman pišejo vsi uredniki lista skupaj. Ti se vrste tako, da vsakih 12 dni pride vsakdo na vrsto za prihodnje nadaljevanje. S tem pa ni rečeno, da so ti uredniki edini, ki sodelujejo pri tem romanu. Oglašajo se namreč posamezni naročniki, ki vsak dan gostobesedno napovedujejo ali evetujejo, kakšno naj bi bilo prihodnje nadaljevanje. Tako uredniki s pomočjo svojih naročnikov in bralcev kar sproti lahko pišejo in si izmišljajo po mili volji. Tako za časnik tudi med bralci vsak dan bolj raste zanimanje za roman in pa seveda za list, ki ta roman prinaša.

Kakor si lahko vsakdo že misli, je ta roman poln novic iz sedanjega Poljske. Če se kje na Poljskem kaj zgodi, da so se kje ljudje spopadli, da je kje gorelo itd., že v romanu nastopi kaka teta, ki pride ravno o pravem času v Varšavo, kjer pripoveduje take in podobne zgodbe, ki so jih ljudje že dan poprej brali v listu kot novico. Seveda ta teta zna čisto drugače pripovedovati. Umetniški strani takega romana ni, da bi človek govoril. Zato pa je za list sam tak roman vir največjih dohodkov. Odkar izhaja v listu ta roman, se je število njegovih naročnikov močno pomnožilo.

Človek se mora vprašati, ali bo kdaj končan tak roman, ki se dogaja vsak dan sproti in uredniki drug drugemu takorekoč narekujejo, da mora nadaljevati. Kdo ve, ali ne bomo danes leto dni mogli zapisiati, da je ta roman že doživel v listu svoje 500. nadaljevanje.

Sicer pa imajo poljski dnevniki skoro vsi to navado, da tiskajo svoje romane tako, da pisatelj listu ne izroči dovršenega rokopisa, ampak piše vsak dan nadaljevanje sproti. Večkrat se je že zgodilo, da je kak list moral zapisati, da je v tej številki zaradi »tehničnih« težko kar naenkrat nadaljevanje za tisti dan izostalo. Pisatelj romana ni prinesel rokopisa o pravem času v uredništvo. Uredniki so bili seveda vsi v skrbeh ter so po vsem mestu iskali pozabljenega pisatelja. Ker ga niso našli, romana pa v kratkem času ni mogel nihče drugi nadaljevati, so naredili za vzrok »tehnične ovire«. Kaj so hoteli drugega!

Nekemu poljskemu listu se je to le zgodilo: Dva prijatelja sta sklenila za ta in ta list vzajemno pisati daljši roman. Danes je pisal eden, jutri je bil na vrsti drugi. Od tega sta oba živela, ker drugih dohodkov nista imela. Nekega dne pa se je zgodilo, da sta se oba zaljubila v isto dekle. Iz prijateljstva je nastalo nasprotje. Zaradi tega pa je najbolj trpel roman sam. Ko je eden izmed obeh v svoji številki že vse lepo napeljal, da bi se bila junak in junakinja vzela, je drugi dan njegov na-

sprotnik to preprečil, ker pa ni pustil, da bi bil njegov konkurent poročil dekleta. Morda bi bil ta roman še dandanes izhajal, ko bi tisto dekle, ki je bilo tako usodno za roman in za oba pisatelja, ne bilo vzelo za moža nekega tretjega. Sedaj sta bila sovražnika zopet prijatelja in sta roman srečno dokončala.

Ko je nekoč neko vprašal nekega poljskega urednika, zakaj poljski uredniki tako radi prinašajo romane, ki niti v rokopisu niso še narejeni, mu je urednik dejal, da je tako bolj praktično in da je tak roman vedno sodoben, ker se vmes še vedno lahko kaj novega zgodi. Zlasti pa je treba paziti, da bo konec vsakega nadaljevanja tak, da bodo ljudje komaj čakali prihodnjega nadaljevanja.

Čuden konec pa je vzel roman, ki ga je za svoj list začel pisati uradnik nekega lista. Mož, ki sicer menda ni bil brez pisateljskega daru, se je lotil romana, ki je obdeloval snov iz življenja varšavskega delavskega predmestja. Roman sam je bil težak, ker je obravnaval socialno psihološka vprašanja. Toda bralcem tega lista se menda niti varšavsko delavsko predmestje niti socialna psihologija nista dopadla, zaradi česar je bilo v uredništvu vse v silni zadregi. V pisatelja so silili, naj stvar drugače zasluče, da bodo ljudje rajši planili po romanu. Ali je bil možak trmašt ali pa je bil res pisatelj dovolj, da je vedel, kaj je umetnost, kdo bi to vedel. Dejstvo je, da se ni udal. Zato ga je uredništvo odstavilo od nadaljevanja romana ter naprosilo neko pisateljico, naj reši roman, preden ne bo listu zadnji bralec pokazal hrbet. In ženska se je izkazala. Kar takoj je privzela v delavsko predmestje eleganten avto. V njem je bila lepa dama. Na prvi pogled se je zaljubila v junaka-delavca in on v njo — pa sta se odpeljala na riviero na Francosko, kjer sta se vzela. O francoski rivijeri pa so ljudje mnogo rajši brali kakor pa o domačem delavskem predmestju.

Rockefellerjeva unukinja markiza Cuevas, ki je po svojem dedu podedovala 25 milijonov dolarjev.

Pri razvalinah zgorlega nemškega zrakoplova »Hindenburg« so 30. majnika zastopniki ameriške mornarice položili velikanski venec. Ob enem so tam postavili častno stražo.

Slikar, ki pijančuje pa še živi

Francoski slikar Utrillo je nekaj prav dobrih svojih slik razstavil v sloveči londonski galeriji slik Tate. Sedaj je ta slikar vložil tožbo zoper ravnanjstvo te imenitne angleške galerije, ker je pred nekaj časa dognal, da so v katalogu tiste razstave o njem navedeni taki podatki, ki mu jemljejo čast in ugled. V tem katalogu je o slikarju Utrillu takole pisano, da je umrl že leta 1934 ter nato še naslednje: »Utrillo je bil bolan ter je vse življenje bolehal za neozdravljivo pijanostjo. Vse njegovo življenje so ga morali zdraviti zaradi te bolezni. Od leta 1919 pa do njegove smrti so ga morali stalno opazovati. Mnogo slik je naslikal kar z razglednic. Te slike je potem dajal kavarnarjem in krčmarjem kot nadomestilo za svoj zapitek. Umrl je leta 1934.« Kaj takega se menda ni zgodilo nobenemu slikarju, ki je v kakem uglednem zavodu razstavljal svoja dela. Zato je francoski slikar bil od sile ogorčen ter je pred londonskim sodiščem vložil tožbo.

Vedno več odpadnikov

»Linzer Volksblatt« poroča, da na Češkoslovaškem v sudetskih nemških pokrajinah izstopa vedno več vernikov iz katoliške Cerkve. Leta 1936 je pristopilo k protestantski veri 4557 duš, kar je za 745 več kot lani. Od teh novo-protestantov jih je 3691 prišlo iz rimsko-katoliške Cerkve, a 679 jih je bilo brez vsake konfesije. Iz protestantske vere pa je izstopilo 327 duš, ki so prestopile v rimsko-katoliško Cerkve, a 100 se jih je zapisalo za brezkonfesionalce. Pomembno je pri tem, da je večina teh, ki so prestopili v protestantizem, delavskega stanu.

Solčni mrk fotografiran

Iz Amerike poročajo o solnčnem mrku: Na otoku Canton na otočju Feniks je bila poslana skupina znanstvenikov, kateri naj bi tamkaj opazovali solčni mrk. Kakor sedaj poročajo ti znanstveniki, so mogli solčni mrk nenavadno lepo opazovati. Razmere so bile za opazovanje tako primerne, da si boljših niso mogli želeli. Zato so mogli o solnčnem mrku napraviti mnogo zanimivih in posrečenih fotografiskih posnetkov.

Kakor pa poročajo iz Honoluluja na Havajih, je bilo tamkaj ob začetku solnčnega mrka nebo močno blešno, v sled česar so opazovalci kaj težko opazovali.

Univerza za zločine

V Šangaju je bil na smrt obsojen neki mož, ki je pred smrtjo priznal, da je postal zločinec samo zaradi tega, ker je obiskoval visoko šolo za zločine. Na podlagi tega priznanja so začeli iskati ter res kmalu odkrili zločinsko visoko šolo. Porečilo se je policiji, da je pograbila ne le vse profesorje, ki so učili na tej univerzi in ki jih je bilo 20, ampak tudi skoro vse učence ter vse učne pripomočke. Policija je potem med raziskovanjem dognala, da je večina »dijakov« obiskovala zelo komplicirani in težki tečaj, ki se znanstveno imenuje »tatvina«. Ta tečaj je potem razdeljen v posebne pododdelke od žepne tatvine do najtežjega vloma v bančni trezor. Poleg tega tečaja je bilo še več drugih, ki so učili streljati s samokresom, boksat ter slovečo rokoborbo »jiu-tsiu«. Ko so pregledali vse zbrano gradivo, so dognali, da je ta univerza od začetka pa do njenega konca izšolala najmanj 1200 učencev v vseh strokah zločinov.

Čarodej: »Gospo in gospodje! Imenujte mi kako stvar, katere naj sedaj takoj izgine!«
Gospa izmed občinstva: »Moja kurja očesa!«

Gospodinja: »Vaš zaročenec da vam je pisal 16 strani dolgo pismo? Tega pa res ne morem razumeti. Kaj neki vam je pisal?«
Ona: »Da me ima rad!«

Brivec: »No, kako pa se Vam danes zdi moja britev, gospod? Ali ni ostrja?«
Gospod: »Kakor se vzame! Če me brijete, ni kaj prida. Če me pa režete, je izvrstna!«

Od povsod

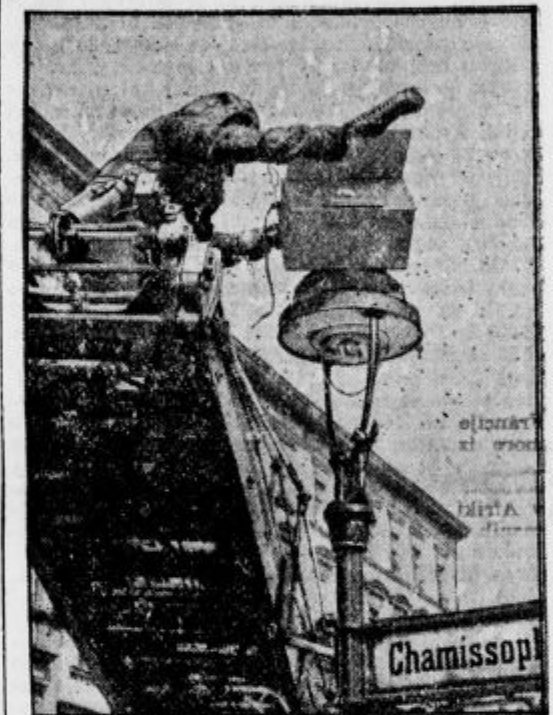
Strupene pline izvažati je prepovedala angleška vlada.

Vsak dan en milijon dolarjev škode povzročajo sedanje stavke v Ameriki.

1900 bojnih letal ima sedaj Anglija. Odkar je Anglija začela izvajati svoj oboroževalni program, je postavila v službo 42 novih letalskih jat, med katerimi pa je samo 11 pravih bojnih letalskih jat. Domače letalsko brodogradništvo ima sedaj 113 jat z ne- kakimi 1200 do 1400 bojnimi letali. Vseh letal v angleškem imperiju pa je sedaj kakih 1900.

Maharadža iz Barije je te dni prišel na Dunaj s svojim spremstvom 20 ljudi. Na Dunaju bo ostal 4 dni, nakar pojde v kako letovišče.

zoper ravnatelja galerije ter zoper tiskarnarja kataloga. Nazadnje se je s to tožbo moralo pečati najvišje apelacijsko sodišče, ki je izvedlo predlagane dokaze ter nato takole odločilo: Zaradi življenjskih podatkov v katalogu ne more slikar izsiliti nobene spremembe, ker se je sodišče na podlagi dokazov moglo prepričati, da je francoski slikar res vse svoje življenje bil nenavadno hud pijanec. Drugo vprašanje pa je, ali more tožbi slikar zahtevati, naj se spremeni dan njegove smrti v katalogu. S tem vprašanjem pa se sodišče še ni pečalo.

Cebelni roj sredi Berlina se je pred kratkim ustavil na kandelabru častne svetilke. Morali so priti ga- silci, nakar je eden izmed njih po lestvi splezal na svetilko ter zavarovan z masko in plinsko obleko ogrebel roj. Ta prizor je seveda gledalo na tisoče ljudi.

Vseučiliški profesor zaprt

V Bruslju v Belgiji so prijeli vseučiliškega profesorja Feliksa d'Aelsa, kateri je osumljen, češ da je kot sodni izvedenec za sodno medicino podajal napačne izjave ter je zaradi tega povzročil, da je bilo nekaj obtožencev, ki so bili obtoženi, da so koga zastrupili, obsojenih zaradi umora. Tako je ta profesor s svojimi izjavami nalašč zakrivil smrtno obsodbo več ljudi. Človeku so prišli na sled zaradi neke goljufije, nakar je bila zoper njega uvedena preiskava, ki je nazadnje dognala tudi take stvari. Sodijo, da je bil profesor bolesten sadist, ki je užival, ko je videl, da je koga spravil pred krvnika, čeprav po nedolžnem.

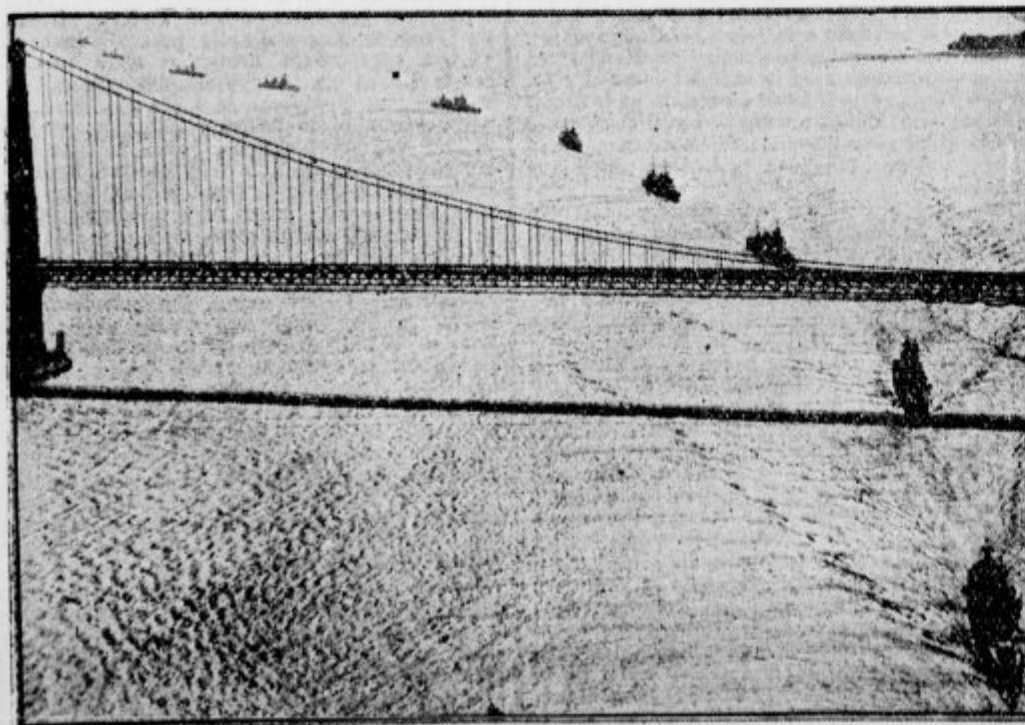

Sloveča ameriška filmska igralka Jeana Harlow, ki je dolgo igrala vloge dvomljivih in demonskih žensk ter bila zapletena v razne škandale, je nenadno umrla, stara šele 26 let. Proti koncu življenja se je naveličala teh vlog ter si zaželela vlog poštenih žensk.

Najdaljši most na svetu odprt

Cez največji most na svetu, ki so ga zgradili in odprli prometu med San Franciskom in Oaklandom v Ameriki, je takoj zdrdralo na tisoče avtomobilov.

Slovesnosti, ko so odprli novi most, se je udeležila tudi ameriška vojna mornarica, ki je v podobi klina plula pod mostom.

Zakaj ne v Poznanj?

Le še pihle tri tedne — in v Poznanju na Poljskem, torej na slovanski zemlji, bo svetovni kongres katoličanov, na katerem se bo obravnavalo najvažnejše in najbolj pereče vprašanje sedanjosti: Kako zagotoviti silni tok brezboštva in poganstva, ki dere preko sveta in grozi preplaviti vse.

»Prosvetna zveza« vabi na kongres že dolge mesece. Pri tem pa znaša število prijavljenih dandane — 14 (reci: štirinajst)! Nikoli ni imelo vabilo na kak kongres ali podobno veliko prireditve slabšega odziva kakor to. Nehote se valjuje tole primerjanje: Lani jih je šlo iz Slovenije na olimpijado v Berlin 800. Daljava ista, stroški približno enaki; samo tam nemška zemlja, tu slovanska. In cilj in ideal obeh prireditev?... Primerjajte!... Letos jih gre v Pariz najmanj toliko kakor lani v Berlin. V Poznanju pa 14! Za kaj gre tu — in tam?... Primerjajte!...

Iz Belgije, ki ni slovanska dežela, pojde v Poznanj poseben vlak. Iz Češke in Avstrije tudi. O naši Jugoslaviji pa je vedel povedati »Osservatore Romano« pred nekaj tedni v dopisu iz Poznanja, da pride od tukaj na kongres 3000 udeležencev. Kje so dobili v Poznanju to lepo številko, ni znano; iz Ljubljane ne. To bodo pogledali, ko jih bo mesto 3000 izstopilo 14!...

Nerad ponujam svojo kramo preveč. Zato sem vso stvar prepustil Prosvetni zvezi. Številka 14 me pa vendar kliče, da stopim iz svoje rezerve in predložim slovanski katoliški javnosti zgornje številke v preudarek in vprašam: Zakaj v Poznanj take male? Kaj je temu krivo? Stvar sama ali kaj?... Kaj menite, če je potrebno, da katoličani stopimo enkrat skupaj in resno preudarimo, kaj nam je spričo tega, kar gledamo na svoje oči, storiti. Kaj gledamo? Generalni naskok sovražnikov od vseh strani na mesto božje. Bobneč ogenj. Vedno huje. Od leta do leta v več strani. Smrt so mu prilepili temu božjemu mestu. Morajo si ga osvoboditi in do tal uničiti, da ne ostane kamen na kamnu. In ni nič manj ni njih cilj. Za Rusijo Mehika, za Mehiko Španija, za Španijo Nemčija. In drugod? Ali ne živimo v »krščanskih« deželah že sredi napol poganškega sveta? — In kaj na to rečemo, kaj storimo?... Kdo bo tajil, da ne delamo pridno? Ne kaže pa ravno, da se zavedamo, da izredni časi, izredne nevarnosti sahtevajo izrednih ukrepov. Da se nenormalne razmere s normalnimi sredstvi ne dajo paralizirati. Če to ni normalno, da je tolik del človeštva napovedal Boga vojsko do uničenja, da rušijo hramove božje drugega za drugim po širnih deželah? Kdaj pa je bilo kaj takega v zgodovini? Ali čakamo še kaj hušega? Kdaj se bomo katoličani vendar zdržali in mesto božje za vsi središnji misli in moči branili, kakor papež izrečno pozivlja (»Caritate Christi compulsi« 8. 5. 1932)? Koliko nevarnosti — berite zgodovino! — so katoličani že prepadli! Koliko svoje posesti zgubili! Ali mora priti katastrofa nad nas vselej prej, predno se zdravimo in začnemo reševati?... Pri vsem tem pa se vendar zdi — številke pričajo — da se večina za vse drugo bolj zanima, kakor za to naše življenjsko vprašanje...

Toda stvar bi morda vendar bila prava. Kaj pa torej ni prav? Morda to, da ta poziv prihaja iz naše — Slovenije?... Da, ko bi to prihajalo iz Francije ali Italije, bi to bilo kaj drugega! Kaj more iz uboge Slovenije dobrega priti? Ne, iz Slovenije ne more, ne sme priti kaj takega! Prežnost!... Toda vsi vendar ne mislijo tako. Tam v Afriki in Aziji ne. In tudi v Evropi ne vsi. Iz raznih dežel prihajajo o tej stvari čudovito navdušena pisma in pozdravi, ki nič ne pravijo, da je za to »Ljubljana premajhna«. Nasprotno! Nekateri nam zagotavljajo, da je ravno to prav, da to prihaja iz malega naroda, malega mesta in od nizkih ljudi. Na Kitajskem, v Mandžuriji in na Sumatri najbrž še vedeli niso, kje je Ljubljana — tega imena gotovo še nikoli niso slišali — in so vendar pisali visoki gospodje od tam, kako silno jim je všeč to, kar se je v Ljubljani pričelo. Iz Južne Afrike nas je prišel škof osebno opozoriti in poučiti, kakšnega pomena je »Regnum Christi«. Toda pri nas? Naše mednarodno glasilo nam pošilja nazaj takti, o katerih bi bilo pričakovati, da vidijo malo delj kakor od Stola do Gorjancev. Nekateri listi drugih dežel pišejo o »Regnum Christi« uvodne članke; naši listi imajo za to malo besedi ali nič. In za delo pri tej stvari sem — po poldrugem letu — kljub moji mnogokratni prošnji za pomoč še vedno sam samcat. Za delo, katero bi ne bilo preveč 50 glav in 100 rok. In potrebne bi bile! Kaj ogromnega in krasnega bi mogli storiti, ko bi hotele poprijeti! Sanje?! Zračni gradovi? Že dosedanj potek te stvari priča, da ne. Ali je to res tako težko uvideti in razumeti?... Samo ko bi se hoteli poprijeti, bi se prepričali, da stvar ne visi v zraku, ampak stoji na tleh. Ideja pa bo toliko uspešna, kolikor bodo ljudje zanj delali.

Ljudje dobri, ljudje krščanski! Ne bodite kratkovidni, ne glejte človeka, glejte stvar! Vrzite

ga v morje, če je treba, a barko rešitelj! Poprimite sami za vesla, vi učeni in modri možje, da bo bolj teklo! Če je ideja prava in zdrava — in imenujte mi višjo in lepšo idejo na svetu od ideje Kraljevstva božjega na zemlji! — če je tako, potem je ne omalovažite zaradi osebnosti! Abstrahirajte od človeka, a velike ideje se oklenite, kakor zaslužijo, s velikim srcem in s obema rokama! Ali naj — kakor že tolikokrat — velika stvar najde male ljudi?... Caritas Christi urget nos, je nekoč rekel. A tudi caritas do domovine bi nas morala priganjati. Kajti brez dvoma bi imela domovina sama največji blagoslov od te svetovne akcije. Prav nič bi ne škodovalo, če bi nekoliko drobnega dela opustili in se tega velikega oprijeli. Saj v velikem je obsežno tudi malo. Obilno bi se obrestovalo.

Sicer pa ni prvič, da se ima dobra stvar boriti z ovirami, pomisleki, neumevanjem in tudi z nasprotovanjem. Se vsaki dobri stvari se je gojilo tako. Koliko časa so potrebovale najboljše stvari, predno so se perile in prebile skozi barike težav! — Toda ali pa res mora biti tako, da se vsaki dobri stvari spopetka nasprotuje in šele čez dolgo pride do veljave? Zakaj bi se ne smelo dobro podpreti in poprijeti takoj, ko se za dobro spozna?... Ali naj kronika o »Regnum Christi«, ki se piše in se bo ohranila ad perpetuum rei memoriam, poroča znanem, da se tudi na Slovenskem veliko in lepe ideje mnogi niso mogli ali hoteli razumeti — ali naj ne poroča raje tujcem kakor domačin, da so se v malem narodu našli veliki razumniki in široka srca za krepke roke?... Saj »Regnum Christi« je prav za prav svoje začetne težave že preстал. Po dvanajstletni tihosti trdi bori s prečudno katoliško indolenco. Treba da premaga pomisleke, ugovore in težave tudi doma. Drevo je že poglaj svoje korenine v zemljo, in če ne pride nadnje poseben vihar, se ne bo več posušilo. Marveč se le razraščalo. Rast pa je seveda odvisna od tega, kako mu bomo gnojili, ga okopavali, obrezovali in zalivali.

In tudi kongres v Poznanju bo — kljub temu, čeprav pojde nanj iz Slovenije samo 14 mož — upamo, da lep. Sicer ga Poljaki ne znajo pripravljati tako, kakor so znali Slovenci pripravljati svoj evharistični kongres. Vse se dela nekam pretiho. A na kongres pride vendar — vsaj tako nam napovedujejo — sedem kardinalov. In seveda mnogo škofov; saj je kardinal Hlond povabil vse škofo sveta pismeno. In to bo kongresu dalo sijaj pa tudi veljavo. Kardinali so napovedanti tile: dva poljska; poleg primasa Hlonda varšavski: Kakowski, praški: Kašpar, dunajski: Innitzer, madžarski: Serédi, pariški: Verdier, belgijski: Roey. — Iz Jugoslavije pa pojde škof ljubljanski, in kolikor dozdaj znano, unjatski škof Njard. Ljubljanski škof bo imel kot zastopnik Jugoslavije tudi govor. Posebno poročilo o versem stanju v Jugoslaviji pa bo podal zagrebški kanonik protofotograf dr. Ferdo Rožić. Govori bodo tiskani predloženi poslušalcem v več jezikih, da jih bo lahko vsak razumel.

Tudi poljska dežela je zanimiva in Poznanj lepo mesto (250.000 prebivalcev).

14! — Ali bi jih ne smelo biti nekaj več, če-tudi ne polnih 3000? Sprva je Prosvetna zveza računala na najmanj 100. Kaže, da se je pošteno uračunala. Kaj menite, kaj je vzrok tej debeli računski napaki?... Ali se ta račun ne da nič več popraviti? Kakšno bo naše število, taka bo naša čast pred Poljaki. Kn.

Sport

Danes pričetek teniškega turnirja

Danes ob 15 se prične na igriščih SK Ilirije III. mednarodni teniški turnir za prvenstvo Ljubljane pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marka Natlačenca. Predsedstvo častnega komiteja je prevzel g. dr. Jure Adlešič, člani pa so belgijski častni konzul g. dr. Dular, češki konzul ing. S. Minovsky, danski g. ing. Knez, zastopnik francoskega konzulata g. A. Anfaussy, italijanski generalni

konzul g. Umberto Natali in romunski častni konzul g. ing. Jelačin.

Ze v soboto pričakujemo na turnirju zanimivo borbo, za katero nam jamčijo imena Szigeti, Dalles, Mitich, Friedrich, Mayer in dr. med gospodi, od dam pa imena Somogyi, Kovač, Florian, Sernee in dr.

Generalna preizkušnja za lahko-atletski troboj

Belgrad — Zagreb — Ljubljana

Isbni miting na igrišču Primorja, v soboto ob 18, v nedeljo dopoldne ob 10.

Z naglimi koraki se približuje prva športna preizkušnja o moči lahkoatletike športa v poedinih podrejenih organizacijah Jugoslovanske lahkoatletike zveze, lahkoatletski troboj med Belgradom, Zagrebom in Ljubljano, ki bo v Ljubljani od 2. do 4. julija. Akoravno so nekateri naši reprezentanti mogli že začetkom sezone pokazati vidnejši napredek, vendar je večina nestanovitno pomladansko vreme oviralo, da bi se zamogli posvetiti intenzivnejšemu treningu. Tudi ni bilo doslej pri nas nobene večje lahkoatletike prireditve, ki bi zbrala na startu vse vidnejše naše lahkoatletike predstavnike.

Da izvrši generalni pregled o formi vseh kandidatov za reprezentanco, je Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov v Ljubljani kot prireditelj troboja razpisala za soboto ob 18 in nedeljo dopoldne ob 10 na igrišču Primorja izbirni lahkoatletski miting, ki bo združil v borbi vse najboljše lahkoatlete iz teritorija Dravske banovine.

Nadse zanimiv program bo vseboval naslednje discipline: prvi dan tek 200 m, met diska, tek 800 m in akok v višino; nedeljski program: tek 1000 m, skok ob palici, tek 400 m zapreke, tek 5000 m, met diska helenski stil in tek na 30 km.

Borbo, ki jo bodo vodili naši reprezentanti s svojimi mlajšimi in zelo napredujočimi tovariši bo izredno ostra in napeta, kajti vsak izmed nastopajočih bo vložil vse svoje sposobnosti, da si pripravi mesto v reprezentanci Dravske banovine in za stopa nadse častno barvo slovenske lahke atletike v borbi z reprezentancami ostalih podrejenih organizacij zveze v naši državi.

Pričakujemo, da bo vsa športna javnost z udeležbo na prireditvi gmočno podprla stremiljanje naše najmlajše športne organizacije v Ljubljani, zlasti mladina, za katero je znižana vstopnina: dijaška stojšča 2 Din, ostala stojšča 3 Din.

Mariborski šport

Tenis.

Danes popoldne je bil na igriščih Rapida odigran turnir med Atletik SK iz Celja in SK Rapidom za državno prvenstvo moštev, ki je bil prav za prav le formalnega značaja, ker si je

Rapid z zmago nad Ilirijo že zagotovil sodelovanje v finalu. Tekmovanje je bilo deloma zanimivo, opazila pa se je velika tehnična premoč Rapida. Rezultati so bili sledeči: Skoberne (A): Leyrer (R) 4:6, 6:2, 6:2; Leyrer je bil zelo dober, vendar je mlajši Celjan z žilavo igro osvojil edino točko za barve svojega kluba. — Holzinger (R): Steinbock (A) 6:1, 6:0. — Blanke (R): Hönigman (A) 6:1, 6:2. — Hitzel (R): Westen (A) 6:0, 6:0. Čudno je, da igra najmočnejši igralec Rapida na zadnjem mestu moštva.

Igra dvojic: Hitzel-Holzinger (R): Skoberne-Westen (A) 6:2, 8:6; zelo zanimiva igra, ki sta jo Rapidovca v drugem setu le s težavo odločila v svojo korist. Skupni score je 4:1 za Rapid.

Na krasnih igriščih ISSK Maribora je znani jugoslovanski reprezentant, simpatični Zagrebčan Tomica Kukuljevič odigral več ekshibicijskih iger proti vodilnim igralcem ISSK Maribor. Pokazal je sijajno igro ter navdušil številne gledalce. Slične prireditve bodo sigurno v Mariboru ter je pozdraviti agnost marljivega ISSK Maribora.

Zbor lahkoatletskih sodnikov. Za meeting na igrišču Primorja dne 12. t. m. ob 18 in 15. t. m. ob 10 se določa tale sodniški zbor: vrhovni sodnik dr. K. K. K., vodja tekmovalca: Bradac, starter: Sancin Danilo. Sodniki: Slamič geom. Černe, Cimperman, Cuderman, Koe, Kalan, Hvale, Vidic, Stepišnik in Pevalak.

STE Mostje. Drvel ob 19.30 važna seja. Kolezarska zveza kralj. Jugoslavije. (Stužbeno). Podzvezam v Belgradu, Karloven, Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Olimpijski odbor v Zagrebu je obvestil to zvezo, da je letošnji olimpijski dan, ki bi se moral vršiti dne 15. junija predložen na poznejši čas, o čemur izvolite obvestiti svoje klube.

Vrhnika

G. notranji minister dr. Anton Korošec je daroval za siromake vrhniške občine ob priliki imenovanja za častnega občana znesek 3000 dinarjev.

Silno neurje nad Bevkami. V ponedeljek 7. t. m. popoldne je toča, ki je ta dan pustošila po Barju, tudi v naši vasi Bevke uničila vse poljske pridelke. Precej prizadeta so tudi sosednja naselja, zlasti Bistra. Bevkani, so v zadnjih letih mnogo trpeli vsled povodnj, letos jih je pa tako hudo zadela nova nesreča. Upamo, da jim bodo oblasti prišle na pomoč.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja petek in soboto ob pol 9 zvečer dvojni spored: »Življenje po smrti« in »Ne pozabi me!«. Pri slednjem filmu poje znan tenorist milanske Scale Benjamino Gigli. Dodatek še Foxov tednik.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 11. junija: 11. Soliska ura: Po našem Pohorju (g. Ludvik Zorut) — 12. Po naših logih in gajih (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncert baletne godbe (plošče) — 14. Vreme, borza — 15. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 15.30 Nač. ura — 15.50 Zanimivosti — 16. Smetana: Predana nevesta, uvert. (plošče) — 16.10 Zenska ura: Polnovredna hrana in zdravje (ga. Stefanija Grudnova) — 16.30 Zdravice in napitnice. Sodelujo pevski kvarteti, harmonika in kitara — 16.45 VI. Koncert ljubljanskega godalnega kvarteta — 17. Čas, vreme, poročila, spored — 17.30 Angleška plošče. — Konec ob 23. uri.

Dragi programi

Petek, 11. junija: Belgrad-Zagreb: 20. Zbor — 20.30 Koncert Hrv. glasilnega društva — Dunaj: 19.25 Kabaret — 20.20 Igra »Tri večere v Sibiriji« — 22.20 Simfonični orkester — Trst-Milan: 17.15 Planino — 21. Opera — Hovanščina — Rim-Bari: 21. Opera — Praga: 20.05 Hruova predava — Varšava: 20. Lahka glasba — Hamburg: 20.20 Wagnerjeva opera »Mojstri pekel norimberški« — Stuttgart: 20. Vojška godba — 21.5. Plesna glasba — Bernolmster: 19.15 Švicarska glasba — 21.15 Francoska klavirska glasba — Bukarešta: 19.50 Opera »Don Pasquale«.

Agnes Günther:

10

Dušica - Rožamarija

»In zdaj, gospod svetnik, pomagajte mi nekaj najti. Pa, za božjo voljo, nič vsakdanjega! Stvar se mora po možnosti skladati z osebo«.

»Fähr in Brendel sta nam poslala nekaj na izber. Presvetli ste hoteli poiskati še neko darilo za gospoda dvornega svetnika. Morebiti bi se moglo tu nekaj primernega najti.«

»Ah, to je vedno isto! Darila te vrste so najstrašovitnejša! Moglo bi Thorsteina užaliti. Njegov oče je bil moj najprijetnejši sosed. Škoda, da si je sin svoje življenje tako hudo pokvaril!«

Upravitelj domen zmaje z rameni. Da bi izrazil svoje osebno mnenje, se mu ni zdelo primerno.

»Če bi poiskali nekaj med starinami? Umetniki imajo bajne veselje s starimi stvarmi.«

Zdaj se podasta oba gospoda po hodniku do polžastih stopnic, po katerih dospeta na spodnjo galerijo. Ta je odprta in mrzla snežena sapa jima udari v obraz. Na kraju hodnika je ozka mračna soba, v kateri stoji železne omare, ki so vzdane v steno. Upravitelj gre po ključ, knez pa stopi v globoko dolbino pred zamučenim oknom. Vedno gosteje padajo zunanje sneženice in le slabo se še odraža onstran gozd od gorskega pobočja. Na pol zaslanjan zrak knez skozi okno in iz njegovih lepih, temnih oči se izgublja polagoma strmeči izraz, ki jim je sicer lasten. Njegova brada in njegovi lasje so še lepo temnorjavi. S svojim ozkim plemenitim obrazom in s svojimi le malce izbuljenimi očmi nudi v bledem snežnem odsvitu silueto kakšne stare slike. Na tem obrazu se izraža neka čudna utrujenost, ki priča o onih starih rodovih, ki so s sodelovanjem in trpljenjem doživeli zgodovino mnogih stoletij viharnega in čisto bednega nemškega življenja. Njih življenje ni potekalo tako mirno kot prebivalcev kakšne vasice v zatišju.

Ze se iztekajo zadnja zrna iz pšenične ure in žez ne dolgo se bo podal ta stari rod k večnemu potku tja, kamor so šli že mnogi predniki in ki zdaj počivajo v bledo se lesketajočih krstah iz kositra, v vdolbenimi izreki in grbi. — Toliko jih je že tam, da bi se našel prostor le še za enega ob strani srebrnookovane rakve, v kateri sanja večni sem mlada knezova sreča. Čemu blodiijo njegove misli po teh žalostnih prostorih? Mar je temu kriv ta mračni prostor, v katerem so skriti toliko zakladi? Dragulji in zlato, ki so se nekoč svetili na drhtečih belih, mladih prsih, se ovijali okoli nežnega čela onih, ki so že pobledeli in krasili roke, že davno počivajočih v smrtne obilju? Tu so shranjeni tudi smaragdi, katere je nosila njegova soproga ob sijajnih svečanostih na cesarskem dvoru. Tu so shranjeni... Zdaj ga prekinje v razmišljanju svetnik, ki je pravkar prinesel ključ in veliko knjigo. Ze je omara odprta! Na belem žametu se zabliska zaplestina — zelen kamen žari kot nekaj — ki je dičila roko, nežno ročico, ki se je nekoč rahlo ovijala okoli njegovega vratu. Knez jo vzame v roko ter jo otožno gleda.

»To bo nekaj za mojo hčerko! Zaprite zopet! — mislil sem na starine!«

Upravitelj le nerad odpira. Velik prijatelj je starinskih zbirk. Prav za prav ve le on in njegova knjiga, kaj vse tu notri počiva. Marsikateri kos je tu skrit, o katerem se ne ve, čemu je služil. — Tu se leskeče s srebrom okovan okras iz rubinov — baročno delo, ki napravi na gledalca skorajda krut vtis. Misliti bi namreč mogel, da so to viseče kapljice krvi. Čuden okras za ženo, ki ga je nosila! Knez si natančneje ogleduje ogrlico. Nima letne številke zadi na zapori, kakor vse druge. Le košek lepence visi ob njej, ki nosi v strnih črkah napis: Okras grofice Brauneck iz Thorsteina. 1678.

»Z Thorsteina! Da, zares!« vzkligne knez. Spomnil se je namreč, da je že slišal o nekem starem, še živem sorodstvu. Ogrlice mu seveda ne more dati, pa gotovo bo še nekaj našel, kar nosi grb grofov iz Thorsteina.

»Konec sedemnajstega stoletja, presvetli,« odgovori upravitelj, »so bili hudi časi in žudim se, da je še toliko tega tu!«

»Kako je bilo ime soprogu te grofice iz Thorsteina?«

»Henrik Friderik, presvetli. In tu je njegov prstan! Domnevam, da je spadal k temu nakitu. En sam, v zlato okovan rubin in slično delo.«

Ob prstanu je visel slični košček lepence, toda napis je bila napisala druga roka, ki je znala bolje sukati meč nego pero. Le dve besedi sta s svojo kračino pričali o stari bolesti. — Moj sin +.

»Sin je torej umrl pred očetom! Ali je bil ta Henrik Friderik posebnega pomena za zgodovino našega rodu?«

»Ne, presvetli, če pregledamo dejstvo, da je bil oče prvega kneza.«

Na zlati ploščici pod rubinom je vrezan grb Thorsteincev in še neki izrek. »Ali ga morete čitati?«

Upravitelj čita na glas: »Božja volja ne vpraša po vzroku!«

Knez vzdihne: »Božja volja ne vpraša po vzroku! Naši predniki so morali imeti čvrstejša srca. Je to edino kar nosi ta grb?«

Le še prastar načelni trak, delo iz časa Karolingov, čisto zlato! Bila je dedna hči ta grofica iz Thorsteina. Grof Henrik Friderik je nosil mnogo nakita in moral je biti neke vrste gizdalin sedemnajstega stoletja. Nosi je zapanke, zapone, na čevljih in klobukih ter verižice. Vsega tega očividno nihče ni več nosil in vse to je opremljeno z napisom — Moj sin +.

Knez zamišljeno tehta prstan v svoji roki.

»Prav za prav bi rajši imel nekaj drugega nego tale prstan. Vi pravite, da ta Henrik Friderik ni posebne važnosti za nas?«

»Umril je zelo mlad kot edini sin.«

Knez čita na ploščici: »Moj sin!« Moral je hudo boleti njegovega očeta, toda imel je še vnuka. Zdaj pa le zaprite te omare! S temi stvarmi se vznjua vedno le kakšna stara bol. Zabeležite

to in priložite tablico! Zelo me veseli, da sem vendar nekaj našel,« reče knez in si misli: »Tole darilo z njegovim lastnim grbom izključuje domnevo, da bi ga hotel spomniti na njegov zavozen položaj. Stori mi je izredno veliko uslugo. Ako slika portrete, bi ga tudi lahko prosil, da naslika moje malčice. Če se slika ponesreči, je vendar ni treba obesiti. — Vendar tega ne smem storiti takoj, nekako iz hvalečnosti. Preveč bi se mogel čutiti ponižanega. Sicer si je ta položaj sam izbral, pa vendar zahteva vljudnost, da to prezrem. Če ga niso morda prisilili, da se je moral odreči častniški karijeri! Ako ni prehudo uganjal, bi ga bili še vedno mogli uporabiti kot dekoracijo. Ta krasna postava! Še celo v tej obleki! Prav gotovo mi pa ni prijetno, kadar moram gledati navzgor, če govorim s človekom.«

Knez je odšel s svojim prstanom v roki skozi galerijo v tako zvani princinski hodnik, čigar visoka gornja okna so gledala na dvorščice. Tudi tu je viselo nekaj rogovja, katerega so prav gotovo bili iz drugih prostorov premestili semkaj. Razen tega je visela tu slika ob sliki, belo napudrane lepote iz osemnajstega stoletja. Okrogel gospod z rdečim nosom, običen v dolgo modrikasto suknjo, je buljil s svojimi nabuhljenimi očmi in je moral biti za marsikatero generacijo plemenitih gospodičen neke vrste strašilo. Toda zdaj je že precej izgubil na svojem sijaju, kajti široka razpoka gre čez njegov obraz. Imenovali so ga koščaka Hack po istom imenem rdečenosom koščaku, ki je vozil prtljago, ker je bil njegov kumarični nos premalo dekorativen za gosposke kočije.

Knez je stopil za korak naprej, kar se odpro sunkoma vrata in njegova hčerka mu priteče naproti. Pravkar je utekla rokam gospodične Braun in je bila že v svečani obleki iz čipk in bele svile, vsa dehtela in sveža. Opasana je bila s srebrnoblesčim pasom iz atlasa. Toda njen malce za senčen obraz se ji je nekam slabo podajal v tej krasoti. Le njene velike oči so žarele od pričakovanja in radosti.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečina vrstica po Din 256. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Poverjenike

v vsakem kraju, sprejememo. Pripravno za upokojece. Možnost lepega zaslužka. Provizija in fiksum. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dohodek« 2303. (b)

Mesto obč. služitelja

razpisuje občina Semič, srez Črnomelj. — Prošnje je vložiti v teku 15 dni po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini. — Občina Semič.

Kontoristinja

z znanjem nemške stenografije, izključno le za srbohrvatski jezik išče za takojšnji nastop Unio družba s o. z., Maribor.

Dijaki

Za dijakinjo petošolko

iščem oskrbo in skrbno vzgojo pri ugledni rodbini v Ljubljani, po možnosti z nemško in francosko konverzациjo in z glasovirjem. Dal bi ev. tudi učenko 4 r. osnovne šole. — Ponudbe pod zn. »Odičnakinja« 2300 upravi »Slovenca«. (D)

Denar

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje
HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic,
kupi
vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Vnovčujem

hranilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno.

Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zoré

Ljubljana, Gledališka 12
Telefon 28-10

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

tako v gotovini

AL. PLANINSEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Knežev trg 10, tel. 27-52.

Prodamo

Mnogo ceneje

in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14.

Pisalni stroj »Ideal«

novjši model, poceni na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 2284. (I)

Narodne noše

šivalne stroje, radio aparate, razne slike itd. kupite ugodno »pri Make-doncu«, Ljubljana, Kolo-dvorska ulica. (I)

Po 180 Din

Patent Bischofova lestve napredaj od danes naprej na Ljubljanskem velesejmu. Nikoli več! Izkoristite! (I)

Naročajte in širite

»SLOVENCA«

Razno

Soboslikar - pleskar

Cojzova cesta 1, se pri-poroča. (r)

Novi naslov:
Sv. Petra c. 4. Tel. 25-57

Celuloidne ščite za vrata!

naročajte pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

Posestva

Večje brezalkoholno

kuhinjsko podjetje v Mariboru, dobro uvedeno — ugodno napredaj. Hitre ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Menza« št. 2310. (p)

Pohištvo

Pred nakupom pohištva

si oglejte moje zalogo vsakovrstnega modernega pohištva v mizarstvu Andlovic, Komenskega 34.

* KINO *

TEL. 22-21 UNION

Harry Baur in Robert Lynen v velikem filmu po romanu Julesa Renarda

Nezaželeni sin

TEL. 21-24 MATICA

Predstavi radi koncerta odpadeta

TEL. 27-30 SLOGA

Franz Lederer in Franciška Dee v zabavnem filmu

Princesa Casaba

Najnovejši žurnali: Svetovna pariška razstava l.t.d., l.t.d.

Predstave danes ob 19-15 in 21-15 uri

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tvrška cesta

(palača Poštni dom)

„HEBONA“ knjigovodstvo

edinstveni kopirni sistem

v obliki knjige

prihrani na času in prostoru, sigurno, pregledno zanesljivo • • Informacije in poizvedbe neobvezno

R. ZEITLER, Zagreb, Boškovičeva 42

Za časa velesejma, LJUBLJANA

Hotel MIKLIC METROPOL • Telefon 27-37

Nenadno nas je zapustila naša predobra mama, stara mama, tašča itd., gospa

JERA VENGUST

zasebnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 11. junija ob 17 iz hiše žalosti, Celje, Kersnikova 9, na okoliško pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala 12. junija ob 7 zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje-Zenica, dne 9. junija 1937.

Žaluoja hči FRANJA, rodbini GABERC in inž. KOTNIK in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Štefanija Starè roj. Kustrin

trgovčeva vdova

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 53 let.

Pogreb nepozabne pokojne bo v soboto, dne 12. junija popoldne iz mirtvaške veže, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Marijinega oznanjenja v ponedeljek, dne 14. junija ob 7 zjutraj. V Ljubljani, dne 10. junija 1937.

ŽALUJOČI OTROCI IN OSTALO SORODSTVO.

RAZPIS

Upraviteljstvo šole na Pobrežju pri Mariboru rabi 30 m² la. suhih bukovih cepanic. — Ponudbe na upraviteljstvo z navedbo cene do 20. junija t.l.

V neizmerni boli javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes ob pol 7 zjutraj, po kratki bolezni, previden s tolažili svete vere, v 82. letu starosti mirno v Gospodu zaspal naš preblagi soprog, skrbni oče, tast, ded in praded, gospod

Alojzij Juvančič

posestnik

Na poslednji poti bomo spremili blagopokojnika v soboto, 12. junija ob pol 10 dopoldne iz hiše žalosti, Sv. Lenart pri Brežicah št. 46, na pokopališče v Brežicah. V Brežicah, dne 10. junija 1937.

Globoko žaluojači:

Josipina, soproga; Baša Cilka, Vargazon Lojaka, Ludvik, Rebeuschegg Mimi, otroci; Baša Alojzij, zet; Zupančič Stanka, vnukinja; Vargazon Dušan in Bogomil ter Rebeuschegg Franci in Ludvik, vnuki; Zupančič Milena, pravnukinja.

Ostro Da!

Zelja, da fotografiramo vedno bolje, enostavneje, je paž tako stara — kot kamera sama. Posrečilo se je pa nekaj čisto posebnega: »KODAK« JUNIOR 620 s sprožilcem na kameri. Kako enostavno sedaj fotografirate! Obe roki držita aparat, kazalec desne roke samo nalahno pritiska na gumb. Tako tudi pri daljših trenutnih posnetkih ne rabimo stojala. Nevarnost dvojnih obrisov je takorekoč izključena!

Različne izdelave. — Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK, D.S.O.J., Zagreb, Ilica št. 24

Naš neizmerno ljubljani soprog, skrbni oče, brat, svak in stric, gospod

Ludvik Jazbec

šolski upravitelj

se je danes po kratki, mučni bolezni, sredi cvetočih let, za vedno poslovil od nas.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 12. junija ob pol 5 popoldne na pokopališče pri Svetinjah.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek ob 7 zjutraj v farni cerkvi pri Svetinjah.

Svetinje, Murska Sobota, Comno, dne 10. junija 1937.

Globoko žaluojača soproga ŠTEFKA roj. KALAT, učiteljica, MILENA, hčerka — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Vsemogočnemu je dopadlo, da je poklical k Sebi svojega zvestega služabnika, našega preljubega brata, strica in prastrica, častitega gospoda

duhovnega svetnika

JODL IVANA

župnika v pokoju

Ki je v sredo zvečer, previden s tolažili svete vere, izročil svojo dušo Bogu. Truplo se blagoslovi ob pol 8 pri hiši žalosti na Hribu sv. Jožefa št. 55, nato se odpelje na Polzelo, kjer bo pogreb ob 9.

Priporočamo nepozabnega rajnega v pobožno molitev!

V Celju, dne 10. junija 1937.

FRANC, brat; PAVLA KRAMER, nečakinja; PAVLICA in IVANCEK, pranečaka; JANKO KRAMER, šolski upravitelj.